

ADRESSÁŘ ZAHRANIČNÍCH ČECHŮ.

IV. DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ.

ZA SOUČINNOSTI ČLENŮ
II. ODDÍLU ZAHRANIČNÍHO ODBORU NÁRODNÍ RADY ČESKÉ
SESTAVIL

JAROSLAV ŠPANIHEL,
KONCIPISTA NÁRODNÍ RADY ČESKÉ.

PRAHA 1911.
NÁKLADEM NÁRODNÍ RADY ČESKÉ. KNIHTISKÁRNA DYK A RYBA,
PRAHA-VRŠOVICE.

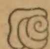
ZAHRANIČNÍ ODBOR NÁRODNÍ RADY ČESKÉ.

ADRESSÁŘ
ZAHRANIČNÍCH ČECHŮ.

IV. DOPLNĚNÉ VYDÁNÍ.

ZA SOUČINNOSTI ČLENŮ
II. ODDÍLU ZAHRANIČNÍHO ODBORU NÁRODNÍ RADY ČESKÉ
SESTAVIL

JAROSLAV ŠPANIHEL,
KONCIPISTA NÁRODNÍ RADY ČESKÉ.

PRAHA 1911.
NÁKLADEM NÁRODNÍ RADY ČESKÉ.
KNIHTISKÁRNA DYK A RYBA V PRAZE-VRŠOVICÍCH.

OBSAH:

Několik slov úvodem.

Napsal Dr. J. Auerhan, člen zpravodajské komisse II. oddílu zahraničního odboru Národní rady české.

Skorem všichni velcí národové starají se o své příslušníky žijící v cizině; my národ malý, kterému jistě musí záležeti na zachování každého jeho člena, starali jsme se o ně do nedávna velmi málo. Naše širší veřejnost si dosud, zdá se, ani neuvědomila, že více než million českých lidí žije za hranicemi českých zemí. Takový zlomek národa zasluhuje si již, aby se na něho doma nezapomínalo. Je to i v zájmu celku, neboť krajané zahraniční tomuto celku prospívají. Nejen tím, že přispívají svou hřivnou na naše národní účely, ale i tím, že odebírají naše časopisy, kupují naše knihy, že kupují od nás některé zboží a že jsou namnoze důležitým činitelem našeho obchodu, razíce nové cesty našim výrobkům. Kdyby styky naše s krajany zahraničními byly častější, i vzájemný prospěch z nich byl by větší.

Když přede čtyřmi lety ustavil se zahraniční odbor Národní rady české, vytkl si mimo jiné za úkol napomáhati k povznášení vzdělanostní úrovně Čechů zahraničních a pěstovati na poli kulturním styky mezi zahraničními krajany a starou vlastí k prospěchu oněch i k prospěchu celého národa.

Není zde místa podrobně vyličovati program zahraničního odboru ani promlouvati o vykonané práci. Budiž zde pouze uvedeno, že mimo jiné byla pořádána písemní

anketa o českém vystěhovalectví, jejíž výsledky budou uveřejněny tiskem.

Důležitým úkolem odboru je sestavení přehledu o tom, kde všude a za jakých podmínek Čechové žijí, sestavení jakéhosi katastru zahraničních Čechů. Není to práce snadná a bude vyžadovati ještě delší doby.

Prozatímní náhradou tohoto katastru je adressář, jehož dnes vydáváme IV. vydání, když všechna vydání předcházející — obě z roku 1907 sestavená za velikých obtíží pro naprostý nedostatek pramenů a spolehlivých informací tajemníkem Národní rady české p. Aug. Seifertem a autorem této stati, jakož i III. vydání sestavené r. 1909 koncipistou Národní rady české p. Jaroslavem Španihelem — úplně byla rozebrána. První i druhé vydání obsahovalo pouze adressy českých zahraničních spolků, časopisů a filiálek českých peněžních ústavů; ke III. vydání přidán přehled českých hostinců, kaváren a někde i jiných obchodů za hranicemi, dále uvedena jména českých lázeňských lékařů, v cizině působících a názvy českých „Průvodců“ a pod. knih o tom kterém městě nebo zemi jednajících. Toto přítomné vydání IV. kromě drobnějších některých změn doplněno kratičkými informačními poznámkami o českých osadách v jednotlivých zemích, dále připojen „Přehled české literatury o české otázce vystěhovalecké a o zahraničních Češích“ a „Přehled časopisů a publikací Čechů zahraničních neb zájmům jejich věnovaných“.*)

Co se territoriálního rozsahu týče, obmezujeme se v podstatě jen na Evropu. Adressář českých kolonií a středisk ve Spojených Státech Severoamerických bude vydán teprve později samostatně. Z ostatních dílů světa uvádíme, jak přirozeno, výhradně téměř — až na několik výjimek — jen jména měst a míst, kde žijí krajané naši ochotní podati informace prostřednictvím Národní rady české.

Seřazení adress provedeno dle zemí, jednotlivé země uvedeny v pořadě abecedním, který zachován i pro seřazení měst a míst v zemi i pro seřazení spolků v jedno-

*) Seznam měst a míst v jednotlivých zemích, kde českých spolků není, kde však žijí jednotliví krajané ochotní poskytnouti informace prostřednictvím Národní rady české — adressy sdělí na požádání kancelář Národní rady české všem, kdož prokáží vážný účel — uveřejňujeme pod heslem „Informace“ vždy ke konci přehledu jednotlivé země.

tlivých městech.*) K snadnějšímu hledání připojen ke konci abecední ukazatel jmen míst a zemí v Adressáři jmenovaných.

Adressář byl sestaven jednak na základě předchozích vydání, jednak a hlavně na základě odpovědí, jež na naše dotazníky zaslaly nám zahraniční spolky. Všem spolkům i jednotlivcům, kteří tak ochotně, s pravým porozuměním pro věc, na dotazníky odpověděli, vzdáváme srdečný dík. Ač odpovědí přišlo hojně, nedošly ovšem odevšad; v těchto případech použili jsme adress, uveřejněných porůznu v časopisech „Čechoslovan“, „Český List“, „Vlasť“, „Český Vystěhovalec“ i jinde.

Adressář určen je hlavně krajanům, kteří se chtějí vystěhovati, českým turistům a kruhům obchodním.

Chceme, aby známost o českých spolcích, o českých střediscích v zahraničních městech i o českých vesnických koloniích u nás sevšeobecněla, aby každý, kdo se chce vystěhovati za hranice — ať již na čas nebo trvale — věděl o zahraničních střediscích. Každému ovšem nutno v národním zájmu raditi, aby — pokud je to možno — **trvale za hranice** vůbec se nestěhoval. Musí-li se již stěhovati, nechť dříve, než překročí hranice, hledá, nemohl-li by se s prospěchem usaditi v některém jiném kraji v zemích českých.**) A musí-li za hranice, nechť jde jen tam, kde již naši krajané u větším počtu žijí. Zcela jiný je národní život, zcela jiná je naděje na zachování národnosti vystěhovalce, který přijde mezi své krajany, než vystěhovalce, jenž ocitl se sám v moři cizoty. Existuje-li v novém jeho domově český spolek, má vystěhovalec pokládati za svou povinnost ihned přistoupiti za člena: posílí tím krajany ve spolku sdružené a prospěje značně i sobě: dostane se

---

*) Jen ve Vídni byly spolky seřazeny s jiného hlediska.

**) Národní Jednoty (Pošumavská, Severočeská, Národní jednoty v Brně i Olomouci, Matice Opavská, Matice osvěty lidové v Pol. Ostravě, Národní jednota slezská v Praze, Sekretariát slezské samosprávy v Pol. Ostravě, Jednota Československá, Slovanský Klub) zajisté ochotně podají každému potřebné informace. Dělnictvu dostane se žádaných informací a pokynů též v okresních ústavech pro bezplatné sprostředkování práce a v dělnických organisacích.

mu tam spolehlivých informací a rad, jichž významu pro nováčka ani dosti oceniti nelze, přistoupením vyvaruje se mnohdy krušných a trpkých okamžiků dob začátečních, domůže se i toho, že nemusí prodávati svou pracovní sílu pod cenou a nemusí stlačovati tak úroveň dělnictva domácího.

Často může vystěhovalec již předem — písemně — vyžádati si od spolku potřebných rad. Zde budiž ještě výslovně upozorněno, že všichni, kdož hledati chtějí ve Vídni službu nebo práci, a kdo chtějí tam jíti do učení, mohou a mají se obrátiti na „Český spolek pro opatřování služeb ve Vídni“, IX., Pramergasse 12. (srv. str. 28.), jenž ochotně místo jim dle možnosti opatří.

Také český turista, jenž krátkou jen dobu za hranicemi se zdrží, má pokládati za svou povinnost navštíviti české spolky a rozhovorem, event. i cennou přednáškou posíliti krajany k další práci. Je to i v jeho zájmu: pookřeje mezi svými a dostane se mu tam cenných rad a pokynů, jež mnohonásobně vyváží tu nepatrnou ztrátu času. Protože adressář dostane se do rukou nejširší veřejnosti — organisovanému turistovi není potřebí to připomínati — nutno upozorniti, že nesmíme funkcionáře zahraničních spolků přetěžovati. Žádejme od nich rady a informace, nečiňme však nároků na služby (průvody atd.). Dostane-li se nám bez naší žádosti služeb takových, budeme hleděti vhodným způsobem se odvděčiti (přistoupíme za člena spolku, předplatíme pro spolek nějaký dobrý český časopis, darujeme spolkové knihovně nějakou dobrou českou knihu).

Jsou-li v místech, jimiž cestujeme české hotely, hostince nebo kavárny, dáme jim ovšem přednost před podniky cizími, vyhovují-li jen poněkud našim požadavkům. K tomu nutno připomenouti, že adressář je v této příčině pouhým seznamem, nikoli však doporučením všech uvedených podniků. Bylo by dobře, kdyby turisté své zkušenosti oznamovali zahraničnímu odboru Národní rady české v Praze, aby příští adressář v tomto směru mohl býti zdokonalen.

V českých hotelích, hostincích a kavárnách budeme ovšem žádati českou obsluhu, české časopisy (nespokojujíce se s jediným), v prvých dvou mimo to i české

pivo, české výrobky uzenářské, pohledové lístky tištěné u českých firem atd.

Jsme-li nuceni léčiti svou chorobu v zahraničních lázních (pokud možno, dáme ovšem přednost lázním domácím), svěříme se tam samozřejmě českému lékaři. To učiní každý pacient v nejvlastnějším svém zájmu, a netřeba o tom šířiti slov. — Stejně je samozřejmým, že potřebujeme-li za hranicemi služeb nějaké banky (výměna peněz, posílání peněz atd.), vyhledáme vždy působící tam filiálku ústavu českého.

Český turista neměl by vyhledávati jen česká střediska ve velkých městech: nechť navštíví za hranicemi i české osady a kolonie vesnické. Zajímavé a i turisticky vděčné osady a kolonie podobné existují v Dolních Rakousích (hlavně v župě Vitorazské a poblíž moravských hranic), v Pruském Slezsku (v okolí Hulína, Ratiboře a Vratislavi), v Kladsku (na českých hranicích), v Chorvatsku a Slavonii (v županii požežské a bjelovarsko-križevacké), v jižních Uhrách (ve stolici Krassó Szörenyi), na Rusi (v gubernii Volyňské, Kievské, Tauridské, Chersonské, v ruském Polsku v okolí Lodže, a konečně i na Kavkaze) a jinde. Cesty po těchto koloniích jsou velmi zajímavé a poučné a lze s nimi spojiti i návštěvu mnohých turisticky význačných partií (tak české kolonie v jižních Uhrách jsou blízko Kazanu, Staré Ršavy a Lázní Herkulových).

Na tyto naše kolonie a zahraniční vesnice nutno jmenovitě s důrazem upozorniti české kruhy obchodní a průmyslové, hlavně pak větší naše firmy vývozní. Naši krajané v koloniích mohli by býti konsumenty velmi mnohých našich výrobků, a konsumní síla tolika tisíců českých lidí nesmí býti podceňována a musí jí býti využitkováno ve prospěch českého průmyslu. Zvláště kolonie v soustátí Habsburském byly by vhodným cílem našeho vývozu, protože nesetkáváme se tu s překážkami celními. Našel jsem ovšem v těchto koloniích porůznu již dosti českých výrobků, daleko však ne tolik, kolik by jich tam býti mohlo. Jest jen v zájmu českého průmyslu, abychom zameškané dohonili.

Podrobné zprávy o rozložení, početní síle a situaci českých vesnických kolonií najde čtenář v knihách a člán-

cích, uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích“ na stránce 80.

Českým kruhům obchodním*) bude účelnou pomůckou i adressář spolků. Nemám zde tak na mysli velké firmy, které prostřednictvím Vývozního spolku a obchodních komor vždy dovedou si opatřiti odborné a spolehlivé informace — ač ani jim nebude adressář bez užitku. Myslím spíše na malého podnikavého českého člověka, jenž stykem s cizinou rád by se vyšinul. Vím, že zahraniční spolky dostávají přečetné a přerůzné dotazy obchodní, mnohdy i z oborů, jichž funkcionáři — nejsouce odborníky — ani neznají a nemohou tudíž správně odpověděti. Na tuto okolnost nutno zde výslovně upozorniti, jakož i na to, že činovníci spolků pracují z ochoty, ze zájmu pro věc a bez nároků na odměnu.**) Nesmíme je tudíž

---

*) Že náš Adressář má pro české obchodní kruhy značný význam, a že mnohým českým vývozcům prokázal dobré služby, o tom svědčí tento výňatek z článku „Z obchodní cesty po Balkáně“, jejž uveřejnil p. A. Lužný v příloze „Modního Přehledu“: „Znám se upřímně k tomu, že mi Adressář zahraničních Čechů byl na mé obchodní cestě Balkánem milým besedníkem a platným průvodčím. Ale i firmě naší prospěl. Už před nastoupením této obchodní tury po Balkáně navázala naše firma Lužný a Trlica (velkoobchod suknem v Brně) četné obchodní styky se zahraničními českými spolky na základě těchto adres a informací a přes nezvyklost a novotu věci získala si v cizině řadu obchodních zástupců českých, z nichž mnozí již v tak krátké době osvědčují se jako čilí a podnikaví lidé, prospívajíce tak nejen naší firmě, ale i sobě samým. Věrni jsouce zásadě, že chceme také jiný průmysl český, zejména z Moravy svésti bezplatně při našich exportních pokusech, rádi sdělíme s interessovanými firmami s námi nesoutěžícími adressy svých zástupců v cizině takto získaných, informace o nich a své zkušenosti. Vzácné služby prokázal mi adressář tento na cestě balkánské. Byl mi doporučením a informací zrovna tak cennou a úspěšnou jako odporučení a informace, jež jsem si vyžádal z obchodních komor a z našich konsulátů rak.-uherských, nebo z českých bank, které mají nyní mezi Jihoslovany dobrý zvuk. Z pravidla jsem od našich krajanů v adressáři Národní rady připomenutých dostal cenné místní informace obchodní, jimiž se řídě, mohl jsem získat několikero spolehlivých generálních zástupců pro celé oblasti firmě naší. Opravdu jsem také na své obchodní cestě nevynechal žádné místo, o němž v adressáři Národní rady bylo poznamenáno, že v něm český spolek, kroužek neb i jen jediný energický a čilý Čech. Nasbíral jsem si i doplňky a opravy adressáře, jež jsem písemně s Národní radou pražskou sdělil.“

**) Za informaci, spolkem některým nám poskytnutou, odvděčiti se možno vhodným způsobem naznačeným na str. 6. Nemáme práva žádati podobné úsluhy zadarmo! Budiž zde i uvedeno, že došel nás od krajanů z Edinburku návrh, aby všechny dopisy, zasílané v soukro-

přetěžovati a obtěžovati dotazy malichernými a nesmíme od nich žádati věci nemožné. Nejlépe by ovšem bylo, kdyby zahraniční krajané ve větších a důležitějších střediscích dali podnět k založení informačních kanceláří, vedených odborníky, Čechy, které by pak různé ty žádosti a dotazy vyřizovaly za honorář a ulehčily tak valně zahraničním spolkům. Kanceláře podobné byly již v některých městech zřízeny.*)

Ještě o jednom nutno se zmíniti. Řada spolků i jednotlivců si stěžovala, že dostávají dopisy nedostatečně frankované a musí platiti pokutu. Uveřejňujeme proto v poznámce**) přehled poštovních sazeb do cizozemska a prosíme, by každý, kdo zahraničnímu spolku píše, dopis řádně frankoval. Nelze přece spolkům za jejich ochotu způsobovati ještě výlohy. A nemohli bychom se diviti zahraničním spolkům, kdyby dopisů nedostatečně frankovaných vůbec nepřijímaly.

Jest samozřejmým, že žádáme-li od spolků zahraničních nějaké informace, přiložíme vždy známku na odpověď. Buď poštovní známku země, kam dopis adressujeme, nebo známku mezinárodní; poukazy tyto na cizí známky prodávají se po 28 h u všech poštovních úřadů a slouží k vyplacení odpovědi z ciziny. Odesílatel, jenž chce vyplatiti odpověď z ciziny, přiloží k dopisu takovýto poukaz, na nějž příjemce u každého poštovního úřadu obdrží domácí známky, odpovídající ceně 25 centimů, jichž pak použije k vyplacení odpovědi.

---

mých záležitostech zahraničním spolkům byly (uvnitř) opatřeny 20 h národním kolkem. Návrh tento lze jen vítati a doporučiti. Krajané v Edinburku prohlásili, že dopisy národním kolkem neopatřené vůbec nezodpoví.

*) Na pořad sjezdu zahraničních Čechů pořádaného v Berlíně v srpnu r. 1911, položeno též jednání o zřízení místních hospodářských a informačních odborů.

) Jednoduchý dopis do Černé Hory, Německa a Srbska (do 20 grammů), nutno frankovati známkou 10 hal, dopisnice 5 h. **Do všech ostatních zemí, jež náležejí k světovému poštovnímu spolku (a to jsou všechny kulturní státy) nutno jednoduchý dopis do 20 grammů frankovati známkou 25 h, dopisnice 10 h. Dopisy těžší než 20 grammů nutno nad to za každých dalších 20 grammů frankovati ještě známkou 15haléřovou. Do Německa stačí frankovati dopisy od 20 grammů do 250 gr známkou 20haléřovou. Sazba pro tiskopisy do Německa jest stejná jako v Rakousko-Uhersku; jinam za každých započatých 50 gr. 5 hal.

Ku konci nutno uvésti, že jsme si vědomi, že adressář náš není dokonalým, ač kancelář Národní rady české věnovala mu péči všemožnou. Každý adressář má své vady a je zastaralým již v den vydání. Prosíme proto, by každý, kdo vadu nějakou shledá, oznámil ji laskavě kanceláři Národní rady české v Praze, jíž buďtež též vždy ihned oznamovány veškeré změny a doplňky adress.

Adressy vedoucích činovníků jednotlivých českých spolků zahraničních najde návštěvník v místopisech spolků.

A. Za hranicemi zemí koruny české v soustátí Habsburském.

Bosna a Hercegovina.*)

Průvodce Bosnou a Hercegovinou. Sestavil prof. F. Velc. S mapou a 65 vyobrazeními 1907. 3 K. Vydal Klub českých turistů v Praze. Koupiti lze u všech knihkupců.

Banjaluka (Bosna, 14.793 ob.).
Český hôtel: Hôtel Bosna, majitel Antonín Märzl. Zde české noviny a schůzky Čechů.

Brčka (Bosna, 4300 ob.).
Český kroužek. Zal. 1904. Čl. 19. Místnost: Hôtel Central. Zde české noviny a schůzky krajanů.

Kreka (Bosna).
České noviny, vykládá „Čítárna" zřízená horní správou v r. 1903. Členů 60, většinou Čechů.

Mostar (Hercegovina, 16.385 ob.).
České noviny: Hôtel Bristol, Hôtel Jelič, Hôtel Krek, Hôtel Narenta.

Nová Ves (Bosna, pol. obec Bosenský Kobaš, okres Dervent).
Český hostinec: Václav Javůrek, majitel.

---

*) V Bosně žijí Čechové jednak ve městech jednak v několika osadách — Mačino Brdo, Malica, Nová Ves, Wranuk — v okresích Prnjavor a Dervent. Podrobnější zprávy viz o nich ve článcích uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích" na str. 80.

Sarajevo (Bosna, 51.872 ob.)

Česká Beseda. Zal. 1905. Čl. 218. Místnosti Radova magistrátu. Dopisy na jednatele: Jaroslav Čihák, vedoucí úředník pojišťovny. Zemská banka. Schůzky v sobotu.

Družstvo „Český dům v Sarajevě", společnost s ručením omezeným. Zal. 1910. Čl. 78. Český dům obsahovati má místnosti spolkové pro české spolky Sarajevské, dvoranu pro zábavy, restauraci, cizinecké pokoje, výstavku, tržnici českých tovarů a místnosti obchodní. Státi se má pojítkem Čechů bosenských a útulkem krajanů do Sarajeva zavítavších a i průkopníkem českého života národohospodářského na Balkáně. Družstvo rozprodává podíly po 20 K, jež budou se úrokovati nejméně 4%. Obnos 20 K nutno složiti nejméně v měsíčních splátkách po 2 K, zápisné činí 2 K jednou pro vždy. Předseda: František Nechánský, mag. rada; jednatel: Jaroslav Čihák, řídící úředník pojišťovny.

Kroužek klubu českých turistů. Zal. 1904. Čl. 64. Dopisy na předsedu: Josef Porkert, účetní rada. Schůzky v pátek v pivnici Avakuma Perišiće, Ferhadia ul.

Filialka „Slavie", vzájemně pojišťovací banky v Praze. Zal. 1910.

České noviny: Hôtel Central, Hôtel Evropa, kavárna „Zeleni dvor" (Hof).

Dolnja Tuzla (Bosna, 11.330 ob.).

Stolní společnost „Český Kroužek". Zal. 1896. Čl. 40. Dopisy: V. Kolejka, jednatel, adjunkt dráhy. Schůzky v sobotu v Hôtel Brist l. Zde i české noviny.

Informace:*) Bihač, Bílek, Bjelina, Bosenský Brod, Bugojno, Busovača, Čajnica, Dervent, Drvar, Foča, Fojnica, Gacko, Glamoč, Goražda, Gračanica, Gradačac, Bosenska Gradiška, Hum, Lázně Ilidže, Ivan, Jajce, Kalinovik, Kladanj, Ključ, Bosenský Kobaš, Kozarac, Krupa, Latva, Livno, Ljubušk, Lukavec, Lupjanica,

*) Pod heslem „Informace" uvádíme vždy ku konci přehledu jednotlivých zemí seznam měst a míst, kde žijí krajané, načež možno podati informace prostřednictvím Národní rady české. Adressy sdělí interessentům, kteří prokáží vážný účel, kancelář Národní rady české v Praze.

Mačino Brdo, Malica, Metalka, Nemiloj, Nevesinje, Bosenski Novi, Olovo, Orašje, Pále, Pazarič, Bosenský Petrovac, Prača, Prnjavor, Prozor, Puričič, Bosenská Rača, Rogatica, Sanski Most, Srebrenica, Stolac, Bosenský Šamac, Šipov, Tarčin, Travnik, Trebinje, Usova, Uvac, Vardiště, Kotor-Vareš, Visoko, Vlasenica, Vyšegrad, Wranuk, Zenica, Zgošča, Zvornik, Žepče, Županjac.

Bukovina (vévodství).

Černovice (86.870 ob.)

Česká Beseda. Zal. 1904. Čl. 144. Místnost: Schuller's Restaurant. Siebenbürgerstrasse 7. Dopisy: Anastas Soška, předseda, Austriaplatz 5. Schůzky ve středu, v sobotu.

Filiálka Ústřední banky českých spořitelen Herrengasse 18.

České noviny: Hôtel Central, Café de l'Europe. Kaiser Kaffée.

Solca (též Solka, 3276 ob.).

Český hostinec: paní Schreibrová, majitelka.

Informace: Lužany, Radovce (něm. Radautz), Sereth, Suczawa, Synone.

Dalmacie (království).

Průvodce Dalmacií: Milan Fučík, Přímoří a Dalmatsko. S obrázky, plánem Terstu a 5 mapami. Vydáno Nakladatelským družstvem Máje v Praze. Cena 1 K 20 h. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Moře adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmacii, chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách s východním pobřežím italským a Korfu. Redakcí Dr. V. Dvorského a Dr. B. Franty. S 2 mapami, 10 přílohami, 13 plány. 204 strany. V plátně vázáno 4 K. Vydalo Nakladatelské družstvo Máj v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Dubrovník (it. Ragusa, 14.241 ob.).

Česká Beseda. Zal. 1889. Spolek nemá místnosti. Knihovnu opatruje „Hrvatski Sokol“.

České noviny: Opčinska kavárna a Hôtel de la ville.

Ercog Novi (it. Castelnuovo, 9230 ob.)

České cukrářství: Frant. Brabec, majitel.

Kastel Lukšić u Splitu (pp. Kastel Stari, it. Vitturi)

Český pensionát Dr. H. Šoulavého, vila „Capogrosso“. Česká společnost a české noviny.

Kotor (it. Cattaro, 6041 ob.)

Český hôtel: Hôtel Puhalović, hôtelier Jaroslav Král.

České noviny: Hôtel Puhalović, Café Dojmi. Zde i schůzky Čechů.

Český holič: František Hlušička, na náměstí, u c. k. okresního hejtmanství. Ochoten podati bližší informace krajanům.

Meliné (Melijne, pp. Zelenike)

Český hostinec: Václav Hruška, majitel.

Ráb (it. Arbe, ostrov a město, 4525 ob.).

Průvodce: Adolf Černý: Dalmatský ostrov Ráb. S mapkou a 7 vyobrazeními. II. vydání. Praha 1910. Nákladem vlastním.

Český hôtel-pensionát „Praha“. Podnik Zemského ústředního spolku jednot učitelských v království Českém. Informace podá: Správa na ostrově, nebo V. Kubín, učitel, Žižkov 1012.

Villa „Komenský“, majetek Ústředního spolku jednot učitelských na Moravě.

Split (chorv. Spljet, it. Spalato, 31.449 ob.).

České noviny vyloženy v hôtelu Troccoli, kde se scházívají i čeští krajané.

Sutivan (it. St. Giovanni) na ostrově Brač (it. Brazza).

Klimatická stanice Gomilica u Sutivanu na ostrově Brači. Zřizuje česko-chorvatské družstvo, jež postaví i moderní hôtel. Informace podá „Securitas“ peněžní společnost v Praze II., Příkop 14.

Český lékař. MUDr. Ante Mikolášek, obecní lékař, u něhož i české noviny.

Zader (chor. Zadar, it. Zara, 36.600 ob.).

České noviny: Hôtel Bristol, restaurace „Europa“.

Informace: Luka Šipanjska (u Dubrovnika), Metković, Postire, Selca na ostrově Brači.

Dolní Rakousy (viz Rakousy Dolní).

Gorice (viz Přímoří).

Gradištka (viz Přímoří).

Halič (království).

Český průvodce: Krakov, Lvov, Vělička, Zakopané. Napsal Bohumil Vavroušek, Průvodce s obrázky a plány Krakova a Lvova. Nákladem Nakladatelského družstva Máje. V Praze 1910. Cena K 2·60. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Brody (18.055 ob.).
Filiálka Pražské úvěrní banky.
Schůzky Čechů: Cukierna Majeranowskiego. Denně večer.

Krakov (pol. Kraków, 150.318 ob.).
Česká Beseda. Zal. 1893. Čl. 104. Místnost: ul. Lubicz 9. Restaurace Josefa Frimla (vedle nádraží). Schůzky členů denně v poledne i večer.
Filiálka Záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové.
Filiálka Ústřední banky českých spořitelen. Zal. 1910. Rynek glówny č. 42, róg. ul. św. Jana.
Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu. Rynek glówny.
Český hostinec: Restaurace J. Frimla, ul. Lubicz 9.
Česká vinárna: A. Konečný, ul. Szewska.
Česká kavárna: Kavárna „Secesse", Rynek glówny.
České noviny: Kavárny: Bisanc, Drobner, Janikowski Mroczyński, Royal, Secesse.
Schůzky krajanů: Delikatesní obchod u Wentzla, Rynek glówny. Delikatesní obchod Kuczmierczyk, ul. Golembia.

Lvov (pol. Lwów, rus. Lviv, něm. Lemberg) 206.574 ob.
Česká Beseda. Zal. 1867. Čl. 100. Místnost: Vinárna Didolič i Pipič, ul. Czarneckiego 3. Schůzky ve čtvrtek.
Filiálka Pražské úvěrní banky ul Karola Ludwiga.
Filiálka vzájemně pojišťující banky „Slavie" ul. Koperníka 15 a.

Filiálka Ústřední banky českých spořitelen ul. Haljcka 21.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu, ul. Trzeciego Maja 2.

České noviny ve větších kavárnách, zvláště Café Monopol, Plac Maryacki 8, Café Boulevard, ul. Karola Ludwiga.

Schůzky Čechů v těchto kavárnách, mimo to, Restaurant „Bisanc", Plac Bernardynów, Restaurant „Breitmeier" ul. Trybunalska.

Přemyšl (pol. Przemyśl) 54 069 obyv.

České noviny: Kavárna Stiebra.

Řesov (pol. Rzeszów) 26 841 obyv.

České noviny: Kavárna Europa, ul. Trzeciego Maja.

Schůzky Čechů: V restaurantu na nádraží v sobotu a v neděli večer.

Zakopane, 7600 ob.

Český průvodce: Ed. Jelínek, Zakopane v Tatrách. Illustrováno. Nákladem F. Šimáčka v Praze. Karel Drož: Tatry. 3 K. Nákladem K. Salvy v Ružomberku. Miloš Janoška: „Sprievodce po Tatrách" (v slovenčině). Vydal V. Klimeš v Liptovském Sv. Mikuláši 2 mapy Tater Vysokých i Polských. Vázaný výtisk K 3.30. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Informace: Chrzanów, Myślenice, Niepolomice, Oświecim, Podgórze, Podhajce, Rudańce, Rymanów, Nowy Targ, Trzebinia, Wyžnice, Zbyszyce, Žukow u Obertyna.

Hercegovina (viz Bosna).

Horní Rakousy (viz Rakousy Horní).

Chorvatsko-Slavonie *) (království).

Daruvar (Slavonie) 8617 ob.

Česká Beseda. Zal. 1907. Čl. 97. Místnost: Hostinec K. Etverta. Schůzky v neděli odpoledne.

*) V Chorvatsku Slavonii bylo při sčítání lidu r. 1900 napočteno 31.588 Čechů. Z těch někteří žijí rozptýleně, většina však ve vlastních osadách, jichž nejvíce nalézáme v županě Požežské a v župani Bjelo-

České hostince: A. Cuhel, Karel Etvert, Rudolf Kuneš, Václav Kuneš, A. Paulát, K. Svoboda, Ant. Zíta.

Grubišno Polje (Slavonie) 6710 ob.

České hostince: J. Kolínský, V. Zima.

Hercegovac (Slavonie) 4397 ob.

Čeští divadelní ochotníci. Pořádají občas divadelní představení.

Český hostinec Josef Novák, obchodník.

Ivanovoselo (zváno též Pémie totiž Boémie), (Slavonie) pp. Vel. Bastaje, 4613 obyv.

Český hostinec: Jos. Vysoký.

Končanica (Slavonie) 3474 ob.

České hostince: Fr. Konák, Václ. Terešák, Jan Vaníček.

Osěk (chor. Osijek) 19.778 ob.

Český Kroužek: Předseda: A. Slavíček, stavitel. Schůzky v sobotu v hostinci Ogrizkově.

Pakrac (Slavonie) 2762 ob.

Český hostinec: Frant. Hošek, hostinský v Gradžanskoj Gostioni.

Poljana (pp. Gaj, Slavonie).

Český hostinec: J. Zima.

Prekopakra (pp. Pakrac, Slavonie).

Česká Beseda: Zal. 1907. Čl. 47. Místnost: Český hostinec J. Bárty. Zde i české noviny a schůzky Čechů.

Trojglava (pp. Dežanovac, Slavonie).

Dobrovolný hasičský spolek. Zal. 1885. Čl. 25.

České hostince: Fr. Hradec, Fr. Šafář.

---

varsko-Križevacké. Osady, v nichž naší krajané tam žijí, nejsou sice ryze české, mnohé z nich mají však českou majoritu a mnohé aspoň velmi značné procento Čechů. Středem českých osad v županii Požežské je Daruvar, kde napočteno 2.783 Čechů, další význačné takové obce v županii Požežské jsou Končanica, Kaptol, Antunovac, Dežanovac, Uljanik, Lipovljani a Medjurič. Ze županie Bjelovar-Križevce buďtež uvedeny obce: Hercegovac, Veliki Zdenci, Grubišno Polje, Ivanovo Selo a Ludina. Čechové v Daruvaru mají velmi čilou „Besedu“, jež pořídila pro své členstvo též dosti velikou knihovnu.

Některé z těchto osad byly založeny počátkem 19. století jakožto hraničářské obce tehdejší Vojenské Hranice, do ostatních obcí přistěhovali se Čechové hlavně mezi l. 1880—1890. Naši krajané jsou dobrými zemědělci a o hospodářský pokrok tamních krajů získali si značných zásluh: jejich sousedé Chorvati a Srbové mnohému se od nich přiučili. To uznávají sami spisovatelé chorvatští.

Podrobnější zprávy o našich krajanech v Chorvatsku najde čtenář v článcích uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích“ na str. 80.

Záhřeb (chorv. Zagreb, něm. Agram) 72000 ob.

Česká Beseda. Zal. 1876. Čl. 76. Místnost: Preradovićeva ul. č. 2. Palác I. Chorvatské spořitelny, I. posch. Schůzky ve čtvrtek a v neděli.

Český časopis: Český list, ročník I. Zal. r. 1911. Jediný orgán Čechů na Balkáně, zvláště v Chorvatsku, Slavonii, Bosně, Hercegovině a v Dalmacii. Vychází týdně každou sobotu mimo červenec a srpen, kdy vychází jednou za 14 dní. Vydavatel a redaktor Dragutin Pavlů. Redakce: Jurjevská ul. 61. Předplatné 10 K ročně.

Česká restaurace: Budějovická pivnice Václava Hájka v paláci I. chorv. spořitelny, Trg Preradoviće 2.

České noviny vykládají kavárny: „Bauer", „Corso", „Kazalištna kavarna".

Filiálka vzájemné pojišťovací banky „Slavie", Preradovićeva ul. 31.

Veliki Zdenci (Slavonie) 2158 ob.

Český hostinec: Frant. Šlechta.

Informace: Brestovac, Brod na Sávě, Danica-Koprivnica, Dežanovac, Doljany, Dugaresa, Dvor, Garešnica, Gjulaves, Grabovo Polje, Holubnjak, Ivanićgrad, Ivansko, Karlovac, Kloštar Ivanić, Koprivnica, Korenčani, Voj. Križ, Križeves (něm. Kreutz), Kutina, Lipovac, Ludina, Marinošel, Maslenjača, Medjurić, Meja, Mitrovice, Okučane, Palešnik, Pavlovac, Popovača, Požega, Rakovice, Resnik, Dugo Selo, Senj, Sierač, Sisek, Slunj, Sunja, Uljanik, Varaždin, Vidrnjak, Virotice, Vuková, Mali Zdenci, Zemlín.

Istrie (viz Přímoří).

Korutany (vévodství).

Český průvodce: Savinské Alpy od L. Mareše. Vydáno r. 1900 v Praze Českým odborem Slov. plan. Družstva. Koupiti lze v každém knihkupectví. Slovinské Alpy a Přímoří. S 50 mapami, plány atd. Vydáno Českým odborem Slovinského planinského Družstva. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze.

Celovec (něm. Klagenfurt) 28.958 ob.
Schůzky Čechů a Slovanů v Hôtel Trabesinger, Völkermarktstrasse.

Jezersko (pp. Zgornje Jezero).
Česká chata (turistická) pod Grintovcem (v Saviňských Alpách) na Dolním Ravném (1600 m.).
České noviny a česká společnost: Kazino Muri, Gostilna Štuller.

Malnice (něm. Mallnitz) v Turských Alpách.
Český hôtel: Hôtel Ankogel, majitelka Apolena Slaninová, Praha-VII., Korunovační ul. čís. 310.

Rabl (sl. Rabejl, něm. Raibl) 500 ob.
Český hôtel: Hôtel Grafenkrone, majitel F. Anton.

Krajina (vévodství).

Český průvodce: J. Lego: Průvodce po Slovinsku. Praha 1887. Julské Alpy. Vydal český odbor Slov. plan. družstva v Praze 1902. Koupiti lze v každém knihkupectví. Slovinské Alpy a Přímoří. S 50 mapami, plány atd. Vydáno Českým odborem Slovinského planinského družstva. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze.

Bled (něm. Veldes) 1646 ob.
Český hôtel: Hôtel Št. Trnky (Zdraviški dom, Kurhaus)

Bochyňská Bystřice (něm. Wocheiner Feistritz) 2117 ob.
Hôtel Triglav (akc. společnost; súčastněn i český kapitál.)

Lublaň (slov. Ljubijana, něm. Laibach) 41.711 ob.
Česká obec v Lublani, volné sdružení Čechů lublaňských (není spolkem). Založená r. 1880. Místnost: Gostilna „pri Roži", Židovska ulica. Dopisy: E. Kořínek, oficiál c. k. tabákové režie. Tabačna tovarna. Schůzky 40—50 členů denně, hlavně v sobotu.
Filiálka vzájemně pojišťovací banky „Slavie", Panská ulica č. 12.
Český hôtel: Hôtel Illyria. Hôtelier Alexander Heger (u nádraží).
Česká restaurace: J. Fiala, nájemce restaurace „Pri Roži", Židovska ulica.

České noviny: Národní kavárna, Café Europa, Café Prešern, Café Union.
Schůzky Čechů: Restaurace „pri Roži“, Židovska ul., restaurace „u Aura“, Wolfova ul.

Postojna (něm. Adelsberg) [illegible] ob.
České noviny vyloženy: Národní hôtel, majitel F. Paternost.
Informace: Cirknica (něm. Zirknitz), Črnomelj (něm. Tschernembl), Idrija, Kraň (slov. Kranj, něm. Krainburg), Litija (něm. Littai), Lukovica, Mengeš (něm. Mannsburg), Novomesto (něm. Rudolfswert), Sv. Petr, Planina, Radovljica (něm. Radmannsdorf), Senožeče (něm. Senosetsch), Železnike (něm. Eisern), Žužemperk (něm. Seisenberg).

Přimoří.

(Gorice a Gradištka, okněžněné hrabství Istrie, markrabství a město Terst s okolím).

Český průvodce: Milan Fučík: Přímoří a Dalmatsko. Cena K 1·20. Vydáno Nakladatelským družstvem Máje v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.
Slovinské Alpy a Přímoří. S 30 mapami, plány atd. Vydáno Českým odborem Slovinského planinského Družstva. Nákladem Nakladatelského Družstva Máje v Praze.
Moře Adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmacii, chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách s východním pobřežím italským a Korfu. Redakcí Dr. V. Dvorského a Dr. B. Franty. S 2 mapami, 10 přílohami, 13 plány. 204 strany. Vázáno 4 K. Vydalo Nakladatelské Družstvo Máj v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Gorica (něm. Görz) 30.939 ob.
Český hôtel: Hôtel Della Posta, majitel Václav Rys.
České noviny: Café Central.
Schůzky Čechů: Hôtel de la Posta a v Hôtelu pri Zlatem Jelenu, jehož majitelem jest poslanec A. Gabršček, výborný přítel Čechů.

Grad (též Gradež it. Grado) 3193 ob.

Český průvodce: Dr. Josef Jirsa: Léčba mořem, sluncem a pískem v Grado u Terstu. Praha. Nákladem vlastním.

Mořské lázně Grado. Napsal Dr. K. Väter, zubní lékař, Praha-II., Žitná ulice.

Český hôtel-pensionát: Hôtel „Lacroma", majitel Jos. J. Horák, velkořezník, Praha, Poříč.

Český hôtel: Hôtel M. Khuner.

Čeští lázeňští lékaři: MUDr. Rud. Hynek, „Hôtel Lacroma", MUDr. Josef Jirsa, dům na promenádě vedle kavárny Bartoschovy.

České noviny v českých hôtelích, v Čitelnici lázeňské komisse a kavárně Bartoschově.

Informace podá krajan: Josef Kyger, prostředkovatel bytů, Grado, Riva San Marco.

Grljan (it. Grignano).

Hôtel „Miramar" akc. společnost. Súčastněn i český kapitál. Zde české noviny i česká společnost.

Údolí Koritnice.

Česká turistická chata Koritnická pod Mangartem, postavená českým odborem slovinského alpského družstva r 1909. Pošta a telegraf: Sredji Log (něm. Mittelbreth). Informace podá starosta obce Logu, M. Černuta, majitel hostince.

Ostrov Krk (Kerk, ital. Veglia).

Mořské lázně města Krk (it. Veglia, 2203 obyv.). Český hôtel-pensionát. Informace podá Jaromír Macháček, professor Československé obchodní akademie, Praha, Soukenická 15.

Česko-slovanské mořské i klimatické lázně v městě **Bašce** (it. Bescanuova) 3723 ob., zal. 1910.

Český průvodce: Baška. Česko-chorvatské mořské a klimatické lázně na ostrově Krku v Istrii. Napsal E. Geistlich. Slovník česko-chorvatský uspořádal A. Mayer. Cena 1 K. V Praze 1911.

Český lázeňský hôtel „Baška", majitelé Emil a Anna Geistlichovi.

Informace podá E. Geistlich, ředitel knihtiskárny Politiky, Praha II., 835.

Český lázeňský lékař: MUDr. Zdeňka Čermáková, obecní lékař.

Lovrana u Opatije (Istrie), [illegible] ob.

Český pensionát: Villa Eugenie, majetek lázeňského lékaře MUDr. Fr. Vyskočila.

Český lázeňský lékař: MUDr. Fr. Vyskočil.

České noviny: Lázeňská čitárna, Café „Adria", Café „Huber".

Opatije. (It. Abbazia) 6502 ob. s Voloscou.

Český restaurant: August Prokop, na hlavní třídě.

Byt u Čechů majitelů vil: Villa lázeňského lékaře Dr. Josefa Landra, (Reichstrasse.) Villa „Justi Miran" pí. Duškové, za Grandhotelem v Staré ulici.

Český lázeňský lékař: MUDr. Josef Landr.

České noviny: Café Central, Café „Quarnero".

České noviny lze koupiti v trafice p. Tomašiče, na hlavní třídě, proti tržnici.

Lázně Portoroso (u Pirana).

České hôtely: Hôtel Adria, hôtelier Ludvík Masaryk, Hôtel Casa Rossa, hôtelier Karel Dragoun.

České villy, pensionáty: Villa Milada. Dotazy zodpoví správce neb Dr. Alois Papírník, primář v Brně. Villa Elsa, majitelka Marie Šťastná.

Česká cukrárna, kavárna i pensionát: Matouš Králík.

Pulje (it. Pola). 70.145 ob.

Československá beseda „Sv. Čech". Zal. 1909 pro Pulji a Přimoří. Místnost: Národní dům.

Odbočka Národního sdružení českoslov. kovopracovníků v Pulji. Zal. 1907. Čl. 18. Místnost: Via Castropola 9.

České noviny: Narodni Dům, Café Bauch, Hôtel Cuzzi, Hôtel Imperial.

Strugnano.

Český hôtel: majitel Dr. Davídek.

Terst (slov. Trst, it. Trieste) 229.475 ob.

Česká Beseda. Zal. 1910. Čl. 100. Místnost: Narodni Dom. Hôtel Balkan. Piazza Caserma. Schůze 1. a 3. čtvrtek v měsíci v Hôtelu Europa.

Český Jacht Klub. Zal. 1911. Čl. 26. Místnost: Piazza Ponterosso 2. Klub vydává svůj měsíčník „Hlas Adrie".

Místní odbor československé obchodnické Besedy.

Filiálka Ustřední banky českých spořitelen Piazza del Ponterosso 3.
Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu, Via San Nicolo 30.
České hôtely: Hôtel Balkan (Národní dům) nájemce Kamil Blecha. Hôtel „Europa“, Fr. Volpich, Hôtel „Aquila Nera“, Karel Volpich.
České hostince: Václav Brzek „Restaurant Stadt Wien“, Valdirivo 77. Jan Richter: Trattoria „Alla meridionale“ Cambo al Belvedere 3. Fr. Vondruška, — s velkou zahradou — Via Belvedere 49.
Schůzky Čechů a české noviny v českých restauracích a mimo to v kavárnách: „Al Commercio“, Via Caserma, „Nuova York“, „Union“.
Informace: St. Bernardino (u Portorose), Lipica, Nabresina, Pazin (it. Pissino), Piran (it. Pirano), Tolmin.

Rakousy Dolní (arcivévodství).

Cmunt (něm. Gmünd) 2606 ob.

Čtenářsko-zábavní Beseda. Zal. 1873. Čl. 80. Místnost: Restaurant „Zum Auge Gottes“, Cmunt nádraží č. 45.

Místní odbor spolku „Komenský“. Zal. 1909. Čl. 72. Místnost Cmunt, nádraží čís. 45.

Spolek paní a dívek českých. Zal. 1897. Čl. 30. Místnost: Cmunt, nádraží čís. 45.

Česká záložna v Dolní Velenici. Zal. 1909. Čl. 140. Zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Místnost: Cmunt, nádraží čís. 45.

Důvěrnictví jednoty zřízenců drah v království Českém. Místnost: Cmunt, nádraží, č. 45. Zal. 1903. Čl. 80.

Organisace československé sociální demokracie.

Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1907. Čl. 52. Místnost Cmunt, nádraží čís. 45.

České hostince: Česká Beseda, Cmunt II., čís. 45. Josef Cikánek, Böhmzeil čís. 166, u stanice Cmunt, cizinecké pokoje. Josef Poláček. Böhmzeil č. 69.

Ebergassing (2547 ob.).

Vzdělavací a zábavní spolek „Vlastimil“. Zal. 1890. Čl. 31. Místnost: Dům čís. 32. Restaurant. Dopisy: Antonín Klíma, předseda, čís. 4. Schůzky ve spolkové místnosti.

Politická organisace československé sociální demokracie.

Lohovec (též Hlohovec, něm. Bischofswart).

Občanská Beseda.

Mödling (18.067 ob.).

Český hostinec: Karel Brey, Restaurant „Zur Königswiese“, Hauptstrasse 16.

Německá (Beinhöfen, po. Schwarzbach, 676 ob.).

Český hostinec: Frant. Trsek čís. 7.

Poštorná (něm. Unterthemenau, 3678 ob.)

Odbor československé dělnické jednoty „Barák“. Zal. 1904. Čl. 54. Místnost: Obecní hostinec.

Dobrovolný hasičský spolek v továrně knížete Lichtensteina. Zal. 1904. Čl. 28. Dopisy: Frant. Maršálek, velitel.

Občanská Beseda. Zal. 1904. Čl. 30.

Místní odbor spolku „Komenský“. Zal. 1908. Čl. 200.

Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1910. Čl. 60.

Živnostenský spolek. Zal. 1904. Čl. 30.

Spolek vojenských vysloužilců.

Expositura Vídeňské Záložny. Otevřena r. 1902. Vlastní dům.

Česká obecná škola spolku „Komenský“.

Opatrovna spolku „Komenský“.

Český hostinec: Hostinec Bartoloměje Pytlacha.

Rabšach (něm. Rottenschachen)

Odbor spolku „Komenský“ ve Vídni.

Švechaty (něm. Schwechat, 8501 ob.).

Zábavní a vzdělavací spolek „Mírumil“. Zal. 1900. Čl. 35. Místnost: Restaurace Heilingerova, Bruch-Hainburgerstrasse 13. Schůzky v sobotu a v neděli.

Unter-Siebenbrunn.

Spořitelní a úvěrní spolek. Vlastní dům č. 92 a.

Informace: Baden, Finsternau, Havranohrad (něm. Rabensburg), Heidenreichstein (česky též Kamýk), Chorvatská Nová Ves (něm. Oerthemenau), Ličov (něm. Litschau), Mannersdorf, Margarethen am Moos, Oberwölbling.

Vídeň (něm. Wien), 2,030.850 ob., úř. 98.461, ve skutečnosti více než 500.000 Čechů.

Všenárodní českou organisaci pro zemský obvod dolnorakouský vede **Dolnorakouský odbor Národní rady české**, I., Grünangergasse č. 4 (od srpna 1911: I., Drachengasse 3), kde lze si opatřiti zevrubné informace o jednotlivých českých korporacích a spolcích především ve Vídni samé, jež pro veliký počet jich (přes 150) všechny zde uváděti nelze. Úřaduje se denně (mimo neděle a svátky) od 4—6 hod. odpolední.

Úplný adressář českých časopisů, lékařů, advokátů a notářů, spolků a organisací, škol i peněžních ústavů ve Vídni obsahuje vedle údajů jiných „Vídeňský národní kalendář“ na rok 1911, vydaný péčí dolnorakouského odboru Národní rady české, redakcí Osvětového svazu dolnorakouského, nákladem knihkupectví J. Otty.

Český průvodce Vídní: Ottův illustrovaný průvodce Vídní s velkým plánem. Nákladem J. Otty. — Ant. Záruba: Vídeň. S plánem města. K 1·50. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze.

Česká knihkupectví: J. Otto, I., Gluckgasse 3. — J. R. Vilímek, I., Schottenring 1.

České časopisy: 1. denníky: Dělnické Listy, denník strany sociálně - demokratické (autonomistické), V., Margaretenplatz č. 7. — Dělnický Denník, denník centralistické strany sociálně - demokratické, VI, Liniengasse 25. — Vídeňský Denník, orgán Čechů dolnorakouských, IX., Währingstrasse 15. — 2. týdenníky: České illustrované noviny, obrázkový týdenník, X., Favoritenstrasse 130. Česká Vídeň, časopis strany národně-sociální, VI., Matrosengasse 8. Věstník, VII., Mechitaristengasse 5. Živnostenský obzor, X., Luxemburgerstrasse 67. — Vedle těchto jmenovaných vychází ve Vídni ještě více

než 25 různých českých, hlavně odborných časopisů, z nichž uvádíme: Dolnorakouský Obzor, měsíčník, věstník spolku „Komenský", Vídeň, III., Stichgasse 45.

České školy vydržované spolkem „Komenský" (srv. str. 27). I. Česká 7třídní obecná škola, X., Quellengasse 72, II. Česká 5třídní obecná škola, III., Schützengasse 31, III. Česká obecná škola, XII., Ehrenfelsgasse 16, IV. Česká obecná škola, XX., Burghardtgasse 14.

Školy jazyka českého: III., Schützengasse 31, V., Margarethenstrasse 100, IX., Glasergasse 17, XV., Turnergasse 9, XI., Grillgasse 28.

Opatrovny: III., Messenhausergasse 2, X., Quellenstrasse 7[illegible].

Česká škola pokračovací živnostenská: X., Quellenstrasse 72.

České budovy a samostatné místnosti spolkové: I. okres: Živnostenská banka, I., Herrengasse 12, Česká průmyslová banka, I., Wipplingerstrasse 2, Ústřední banka českých spořitelen, I., Schottenring 1, „Český Dům" ve vlastním „Hotel Post", I., Fleischmarkt 16, Čitárna a knihovna Svatopluka Čecha, Grünangergasse 4, III. okres: Obecná škola a lidová knihovna česká, Schützengasse 31, VI. okres: Místnost Sokola vídeňského, I., Magdalenenstrasse 32, IX. okres: Vídeňská záložna, Pramergasse 6, X. okres: Škola „Komenský", Quellengasse 72, Dolnorakouská záložna, Rudolfshügel, Laxenburgerstrasse 101, Dům českobratrské jednoty, Landgutgasse 39, XIV. okres: Jednota Metodějská, Pelzgasse 17, XV. okres: Vídeňská záložna, Mariahilferstrasse 150 (vlastní dům), I. český Národní dům, Turnergasse 9, XVII. okres: Dělnický dům (české strany sociálně-demokratické), Steinergasse 20, XVIII. okres: Občanská záložna, Standgasse 57, Český chrám, majetek sv.-Metodějské jednoty, III., Rennweg 63. Turistické noclehárny české: IX., Glasergasse 17, v jazykové škole; X., Quellengasse 72, ve škole; XV., Turnergasse 9, v Národním domě. (Vesměs pouze o prázdninách možno jich použíti.)

České peněžní ústavy: Filiálka vzájemně pojišťovací banky „Slavie“, I., Wipplingerstrasse 2, Filiálka Ústřední banky českých spořitelen, I., Schottenring 1, Filiálka České průmyslové banky, I., Wipplingstrasse 2, Filiálka Živnostenské banky, I., Herrengasse 12 (agentury ve Vídni, II., Praterstrasse 24, VII., Mariahilferstrasse 84, X., Favoritenstrasse 95), Filiálka pojišťovny „Praha“, I., Fleischmarkt 6. Mimo to působí ve Vídni 10 českých záložen v různých okresích.

Z důležitějších ústředních českých spolků a organisací uvádíme pro nedostatek místa aspoň tyto: „Komenský“ k zařizování a vydržování českých škol v Dolních Rakousích, III. 3., Strohgasse 45. (Ústředí odborů.) Úřední hodiny od 9—12 a 3—7 hod. 19 odborů ve Vídni, 4 na dolnorakouském venkově, 20 v Čechách a na Moravě Měsíční věstník „Dolnorakouský Obzor“. Srv. „České školy“ str. 26.

„Osvětový svaz dolnorakouský“, I. Dracheng. 3.

„Vídeňská Matice“, spolek přátel českého tisku, IX./2., Währingerstrasse 15.

„Závod tiskařský a nakladatelský ‚Melantrich‘,“ IX./2. Währingerstrasse 15.

„Český dům“, zapsané společenstvo s ručením obmezeným pro vystavění velkého spolkového domu českého ve Vídni, ve vlastním domě „Hotel Post“ I. Fleischmarkt 16. Založ. 1897. Výška jednotlivých závodních podílů ustanovena na 200, 100 a 20 K.

„Slovanská beseda“. Založena 1865. Členů 372 I., Drachengasse 3. (Hôtel Post.)

„Svatopluk Čech“ (členů 422), největší česká knihovna a čitárna. I., Grünangerstrasse 4. (od srpna I., Drachengasse 3.)

„Československá dělnická jednota „Barák“ (ústředí), XV., Turnergasse 9, Národní dům. 14 odborů. 500 členů.

Slovanská národohospodářská společnost, I., Wipplingerstrasse 22.

Jednota „Máj“, spolek pro pěstění dramatického, pěveckého a hudebního umění ve Vídni, VI., Schmalzhofgasse 10.

První divadelní ochotnický spolek „Pokrok“ (131 členů), V. Rüdigerstrasse 8.
„Akademický spolek český“ (zal. 1868, členů 136), VIII., Neudeggergasse 20.
„Český akad. spolek posluchačů zvěrolékařství ve Vídni“, III., Linkebahngasse 12.
„Sokolská župa dolnorakouská“, ústředí Sokolstva vídeňského, VI., Magdalenenstrasse 32. (Soustřeďuje tělocvičné jednoty: Sokol I., II., V., IX., X., XI., XV., XVI., XX., XXI.)
„Pěvecká župa vídeňská“, I., Drachengasse 3.
„Zpěvácký spolek slovanský“, založený 1862 (členů 320), I., Drachengasse 3.
Československý zpěvácký spolek „Lumír“. Zal. 1865 (Čl. 293.) I., Drachengassse 3.
„Spolek českých státních úředníků“ I., Drachengasse 3.
„Spolek úředníků českých železničních“ III., Strohgasse 45.
Svaz československých spolků cyklist. a sportovních v Dol. Rakousích, VIII., Alserstrasse 53.
„Klub rakouských národností“, Augustinerstrasse 1.
„Katolicko-politická jednota“, XV., Pelzgasse 17.
Zemský výkonný výbor strany národně-sociální, VI., Matrosengasse 8.
Zemský výkonný výbor strany soc. demokratické, V., Margaretenplatz 7.
Slovanský obchodnický spolek (400 členů) I., Drachengasse 3.
Československá obchodnická beseda odbor ve Vídni IV. Schleifmühlgasse 6. (Umisťovací odbor, ženský odbor atd.).
Živnostenská jednota I., Giselastrasse 7. (u pana Spieváka).
Český spolek pro opatřování služeb ve Vídni, IX., Pramergasse 12. Členů 2000. Odbor pro učně.
Česká účednická útulna, XV., Herklotzgasse 27.
České hôtely: Hotel Arco II., Rote Sterngasse č. 7 a) (Frant. Borek, hôtelier). Hotel Beatrix in Wien III. (Landstrasse) Hauptstrasse 1. (J. Řehoř, hôtelier) **Hôtel Post I., Fleischmarkt 16.**

České hostince a kavárny atd.: I. okres: Franklova českobudějovická pivnice a restaurace: „U města Brna“, Augustinerstrasse 12. Jana Gabriela plzeňská velkorestaurace a pivnice, Habsburgsgasse 6. Mat. Gabriela restaurace, Krügerstrasse 13. Ant. Polana plzeňská pivnice „Pivní klinika“, Steindlgasse 4. České noviny v Café Central, Herrengasse 14. II. okres: Jana Gabriela kavárna a plzeňská restaurace „Zum Schweizerhaus“, Prater 16 Ant. Kadrmana restaurace: „U zlatého kříže“, Prater 92. Smetanova českobudějovická pivnice a restaurace, Pfarrgasse 7. Marie Švecové zahradní restaurace „Zum Herrnhuter“, Prater 18 III. okres: M. Königa česká restaurace, Sechskrügelgasse 10. Jos. Fencla český hostinec, Rasumoffskygasse 30 Vojt. Gabriela českobudějovická restaurace, Strohgasse 45. Václava Háce restaurace, Apostelgasse 39. Rud. Lukše restaurace, Hainburgerstrasse 48. Karla Žáka restaurace, Erdbergstrasse 105. IV. okres: Eduarda Mlčocha restaurace, Margarethenstrasse 52. Václ. Staněk, Schleifmühlgasse 6. V. okres: Josefa Gregora restaurace, Siebenbrunnengasse 38. Václava Hegera českobudějovická pivnice, Margarethenplatz 7. Roberta Rezka třeboňská pivnice, Rüdigergasse 8. Kavárna „Saturn“ (dříve Daněk), Schönbrunnerstrasse 13. VII. okres: Václ. Brázdy český hostínec, Mondscheingasse 9. Ant. Lukeše česká kavárna, Burggasse 109. Jos. Menachra hostinec, Neubaugürtel 40. Jos. Nováka kavárna, Neustiftgasse 2. Šmakalův český hostinec, Kirchberggasse 17. VIII. okres: Přerovská pivnice, Laudongasse 48. Josefa Langmaiera českobudějovická pivnice, Alserstrasse 59. Kavárna „Union“, Florianig. 7. IX. okres: Aloise Fritze hostinec, Marktgasse 1. Fr. Javůrka protivínská restaurace „U zeleného stromu“, Porzellangasse 24. „Český akciový pivovar“ Augasse 11. Český hostinec, Glasergasse 2. Karla Zrosta hostinec, Seegasse. Kavárna: „Jägerhof“ (Ign. Weis, kavárník), Porzellangasse 22. X. okres: J. Škopka hostinec, Quellengasse 147. Michaela Rosáka hostinec, Senefeldergasse 45. Fr. Gabriela česká restaurace, Laxenburgergasse 59. Holubův hostinec, Laxenburgergasse 101 (Rudolfshügel),-Filipova restaurace, Leibnitzgasse

3. Duškova pivnice, Rotenhofgasse 14. Pížova pivnice Leibnitzgasse 36. Haderka, Wielandplatz 9. Kadla, Quellenstrasse 107. Ant. Záruby hostinec, Gellertplatz 2. XII. okres: Fr. Kubce třeboňská pivnice, Breitenfurterstrasse 348. XIII. okres: Čeňka Holuba restaurace, Hütteldorferstrasse 10. XIV. okres: Ferd. Baumanna zahradní restaurace, Sechshauserstrasse 3. Jana Holuba restaurace „Na Smetce", Huglgasse 15. Ondř. Hotaře česká kavárna, Geibelgasse 13. Jindř. Pössla hostinec „U staré Vídně", Hütteldorferstrasse 10. Jana Stára hostinec, Märzstrasse 33. Josefa Švejdy hostinec, Selzergasse 25. Jana Zejvala hostinec „Rudolfův sklep", Märzstrasse 25. XV. okres: První český národní dům, Turnergasse 9. A. Nováka budějovická pivnice „U zeleného stromu", Clementinengasse 17. XVI. okres: Lorence Fuchse restaurace „U precliku" („Zur Bretzen"), Brunnengasse 25. J. Kroffa národní hostinec, Ottakringstrasse 77. Jos. Michala budějovická pivnice, Veronikagasse 2. Matěje Svobodníka hostinec, Neulerchenfelderstrasse 73. Alberta Vlasáka hostinec, Haberlgasse 51. XVII. okres: Františka Bartoně českobudějovická pivnice, Hernalsgürtel 11. Michala Dely česká kavárna, Geblergasse 60. Josefa Faltyse hostinec, Klopstockgasse 25. Josefa Ješiny hostinec, Rosensteingasse 57. Český hostinec, Kalvarienberggasse 17. XVIII. okres: Františka Smetany hostinec, Standgasse 2. XIX. okres: Jana Švejdy hostinec, Friedlgasse 2. XX. okres: Hega Karlického hostinec, Rauscherstrasse 5. Frant. Moravce hostinec, Rauscherstrasse 17.

Rakousy Horní (arcivévodství).

Lázně Hall (866 ob.).

Český lázeňský lékař Dr. Hugo Bezděk (v zimě v Rusku), Hauptplatz 9. České noviny v lázeňské čitárně.

Linec (Linz) 67.859 ob.

Místní odbor československé dělnické jednoty „Barák" ve Vídni pro Linec a okolí. Zal. 1899. Čl. 21. Místnost: Bockgasse 3, Restaurant

„Zum weissen Bock". Dopisy: Sylvestr Majer, předseda, Uhrfahr, Gusshausstrasse 3. Schůzky v neděli.

Katolický úsporný a úvěrní spolek „Nová Doba". Zal. 1897. Čl. 70. Místnost: Bockgasse 3, Restaurant „Zum weisen Bock". Při spolku „Nová Doba" je sdružení mládeže „Budoucnost", čítající 20—25 členů. Schůzky v sobotu.

Politická organisace československé sociální demokracie. Místnost: „Zum guten Hirten" v Urfahru

Schůzky Čechů v Krumlovské pivnici ve čtvrtek.

Informace: Oberwang, Reichraming, Sandl.

Slavonie (viz Chorvatsko-Slavonie).

Solnohrady (vévodství).

Informace:

Solnohrad (něm. Salzburg).

Štýrsko (vévodství).

Aussee (sl. Uže) 1565 ob.

České noviny v lázeňském domě.

Celje (něm. Zilli).

České noviny: Slovinská čitalnica „Národní dům".

Lubno (sl. Ljubina, něm. Leoben) 11.504 ob.

Kroužek českých báňských akademiků.

Maribor ob. Dravi (něm. Marburg). 27.974 ob.

Klub Čechů v Mariboru. Zal. 1905. Čl. 30. Místnost: Národní dům. Dopisy: Frant. Bureš, hodinář, Tegetthoffova cesta 33. Schůzky ve čtvrtek a v sobotu večer.

Štýrský Hradec (něm. Graz) 151.668 ob.

Český vzdělavací a zábavní spolek „Praha". Zal. 1893. Čl. 50. Místnost: „Zur grossen Bierquelle", I., Paradiesgasse 3. Dopisy: Fr. Maxa, předseda, Grünegasse 59-I.

Tělocvičná jednota „Sokol". Zal. 1895. Čl. 70. Místnost: Restaurant „Zum Kaiser von Oesterreich" Strauchergasse. Tělocvična: Ungergasse 35. Dopisy:

Jos. Peška, jednatel, Idlhofgasse 12-II. Schůzky v neděli a svátky večer.

České noviny: kavárny „Steierhof", „Tonethof", „Wien".

Informace: Altenmarkt, Braslovče (něm. Frassiau), Sv. Gertruda, Gornji Grad (něm. Oberburg), Hajdin, Spodní Hudinje (něm. Unter-Kötting), Kozje (něm. Drachenburg), Laški Trg (Markt Tüffer), Lava, Ljutomer (něm. Luttenberg), Sv. Marko, Neudau, Pönigl, Ptuj, Sv. Rupert, Storé, Trbovlje (něm. Trifail), Wildalpen, Zidani Most (něm. Steinbrück), Žalec (něm. Sachsenfeld).

Tyroly (okněžn. hrabství).

Arco (4524 ob.).

Český průvodce: Dr. Z. Navrátil: Arco, klimatická léčebná stanice a průvodce po Rivé a jezeru Gardském. S mapkami a vyobrazeními. Cena K 1·20. Nákladem Dr. E. Grégra v Praze.

Český pensionát: Dr. Navrátila léčebný pensionát „Bellaria".

Hall (7519 ob.).

Klub českých rodáků v Hallu. Dopisy: Frant. Hoffmann, podúředník c. k. jižní dráhy. Obere Fassergasse 327-I.

Inšpruk (též Inomostí, něm. Innsbruck) 53.194 ob.

Česká čitárna: Zal. 1906. Čl. 56. Místnost: Anichstrasse 36. Gasthof „Im Krug zum grünen Kranze". Schůzky v sobotu a v neděli.

Schůzky Čechů též v Hôtel Goldner Greif, Leopoldstrasse 3.

Meran (11.570 ob.).

Stolní společnost: Český kroužek „Vlastimil". Čl. 10—30. Místnost: Restaurant „Sportplatz", Meran Untermais. Schůzky ve čtvrtek, sobotu, neděli.

České noviny: Restaurant „Englischer Hof" naproti nádraží.

Trident (it. Trento, něm. Trient) 30.004 ob.

Česká restaurace: „Ristoranto ala Speranza", Norbert Hnitka, Via Santa Croce, proti nádraží.

Uhry (království).*)

Budapešť (Budapest) 827.333 ob.

Česká Beseda. Zal. 1872. Čl. 60. Místnost: Restaurant: Elö József VI. Teréz-Körút 43. Schůzky v sobotu.

I. český dělnický spolek. Místnost spolku: Budapest VII., Wesselényi utcza 17.

Český vzdělavací spolek „Osvěta". Založený 1900. Místnost spolku: Budapest VII., Tavaszmezö utcza 7.

Tělocvičná jednota „Sokol". Zal. 1896. Členů 110. Místnost: VIII. Baross tér 2, József Föherczeg szállada.

České noviny a schůzky krajanů: kavárny „Báross". VIII., József Körút, „Terminus", Teréz Körút 52.

Redakce „Slovenského Denníku" Budapešť VIII., Rökkszilárd u. 19.

Svatá Helena (maď. Dunaszentilona) jižní Uhry, pp. Ómoldova u Krassó-Szörény.

Český hostinec: Jan Čermák.

Lázně Píšťany (maď. Pistyani, též Pöstyén, 4643 obyv.).

Český průvodce: Přirozené horké, sirné lázně Píšťany. Sepsal MUDr. Kučera. Vydáno nákladem spisovatelovým v Praze, v Řeznické ul. 14. Cena 1 K.

Český lázeňský lékař: MUDr. Vratislav Kučera (v zimě v Praze).

---

*) Dle sčítání z r. 1900 žije v jižních Uhrách asi 10.000 Čechů. Ovšem žijí roztroušeni v ohromném množství příslušníků národností cizích. Toliko v okresu Moldovském, kde jsou relativně nejčetněji zastoupeni, činí skorem 10% všeho tamního obyvatelstva. Ryze českých nebo aspoň většinou českých vesnic je v jižních Uhrách osm: v okresu Moldovském Schnellersruhe, Svatá Helena a Weisenried, v sousedním okrese Bozovičském je Ravenska a Šumica, v okresu Staro-Ršavskem Eibental a Nová Ogredena a konečně v okresu Bela Crkva (Fehertemplom) obec Csehfalva. Značnější české minority nalézáme v obcích Stájerlakanina, Resiczabanya, Krušice, Klopodia a Nagyszredistye. Uvedené osady české byly založeny počátkem 19. století a obyvatelé jejich ač úplně od staré vlasti odloučeni, dosud zachovali si svůj jazyk a národní vědomí. Ještě do nedávna měli české školy, dnes následkem Apponyiovských školských zákonů se školy maďarizují. Lze však doufati, že české kolonie dolnouherské zachovají si přes to český ráz i pro budoucnost.

Podrobnější zprávy o těchto českých koloniích najde čtenář ve článcích citovaných v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích" str. 80.

Prešpurk (Pozsony, 65.867 ob.)
Československý spolek „Bratrství“ (maďarsky „Testvériség“). Zal. 1908. Čl. 30. Místnost: Hubertovy domy, Mühlausstrasse 13. Schůzky v neděli dopoledne. Dopisy: Jan Chytrý, jednatel, Fabriksstrasse 3.
Český hostinec: J. Krecar, Mariengasse. Schůzky Čechů, české noviny.

Rjeka (it. Fiume) 49.621 ob.
České noviny: Café „Panny“, Café „Grande“, Café „Union“ na Piazza Dante.

Slovensko. Český průvodce: Malé Karpaty a Biela Hora. Složil Ed. Martinov. S mapkou. Olomouc. Nákladem R. Prombergera. Dr. F. Sláma: Průvodce po Slovensku. K 2·40. Nákladem J. Otty v Praze. Karel Kálal: Jděte na Slovensko! 60 h. K dostání ve všech knihkupectvích.

Tatry. Český průvodce: Karel Drož: Tatry. 3 K. Nákladem K. Salvy v Ružomberku. Koupiti lze v každém knihkupectví. Fr. Bílý: Illustrovaný průvodce po Slovensku. Nákladem Emila Šolce v Praze-Karlíně 1911. Cena 2 K. Miloš Janoška: Sprievodce po Tatrach (v slovenčině). Vydal V. Klimeš v Liptovskem Sv. Mikuláši. 2 mapy Tater Vysokých i Polských. Vazaný výtisk K 3·30.

Trenčanské Teplice (Slovensko, Trencsenteplic, 1414 ob.).
Český průvodce: „Trenčanské Teplice“, sepsali K. V. Havránek a Dr. Wobr. Vydáno ve Vel. Meziříčí. Cena 1 K.
Český hôtel: Hôtel Pannonia, majitel Eduard Matějka.
Čeští lázeňští lékaři: Dr. Fr. Wobr, Dr. Ant. Čapek, „Josefinenhof“.

Weizenried (také Gernik, maď. Szörénybúzás, jižní Uhry u Krassó-Szörény 1308 ob.).
Český hasičský spolek.
Český hostinec.
Informace: Eibenthal, Krušice (maď. Krussica), Ružomberk (maď. Rózsahegy), Nový Sad (maď. Ujvidék), Schnellersruhe (také Biger), Zernest, Žilina (maď. Zsolna).

Vorarlberk.

Informace: Bregenc.

B. Za hranicemi zemí koruny české i soustátí Habsburského.*)

Anglie (viz Velká Britannie).

Badensko (viz Německo).

Bavorsko (viz Německo).

Belgie (království).

Brussel (franc. Bruxelles, 623.000 obyv.).
Československý spolek „Volnost". Členů 34. Založen 1904. Místnost spolku: 12 rue de la Putterie, Café Metropolitain.
Český průvodce: A. Trojan; doptati se na něho lze v „Grand hôtel de Saxe" u severního nádraží. Dopisy: Chaussée de Vieurgat 222.
Informace: Gent (fr. Gand).

Velká Britannie (království). (Anglie, Skotsko, Irsko).

Edinburk (Skotsko, Edinburgh) 320.239 ob.
Český kroužek v Edinburku (čl. 8). Místnost kroužku: Restaurant Kenilworth, Rose street. Schůzky každý čtvrtek večer.

*) Stran správné frankatury dopisů i tiskopisů viz pozn. na str. 9.

Glendalough Co. Wickbow, Irsko.
Český správce hôtelu: Hôtel Royal, správce Fr. Štefr.

Londýn (London) 7,252.963 ob.
Český klubovní dům čes. klubu „Žižka“. Zal. 1909. Čl. 124. Glocester Road 26, Regents Park, N. W. Členské schůze I. sobotu v měsíci.
Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1882. Čl. 62. Místnost spolku: 1., Great Marlborough Street, 1., London W. Schůzky každých čtrnáct dní v sobotu.
Česká sekce při komunistickém klubu. Čl. 30. Místnost: 107 Charlotte Street, Fitzroy Square. Schůzky v sobotu.
České hostince: Jan Sýkora, 49, Carnaby Street, London W. Frišek, Euston Hôtel, Euston Rd. N. W.
České noviny: Gambrinus Restaurant, Regent Street, Ruppert St Piccadily Circus, S. W.
Český průvodčí. V. Šašek, London W. Carbuston Street 6.
Informace: Aberdeen, Brighton, Maidenhead (Berks) Pool Hill (Hampshire.), Torquay (Devon.)

Brémy (viz Německo).

Brunšvicko (viz Německo).

Bulharsko (království).*)

Gabrovo.
Československý spolek. Zal 1911. Čl. 12. Dopisy: Ferd. Dubřický, Fabrique Nadejda.

Ruščuk (360.316 ob.).
České schůzky i české noviny: Hostinec „U France“.

Sofia (Srědec, 102.769 ob.)
Čtenářsko-zábavní spolek „Čech“. Zal. 1887. Čl. 85. Místnost: „Slavjanska Beseda“, ulice Slavjanska. Dopisy: Otto Hořejší, professor, předseda, ul. Krakra 18.

*) V Bulharsku jsou české kolonie ve Vojvodovu a Bršljanici poblíže Plevna.

České hostince: J. Kebrle, Mezinárodní pivnice „Jezero“, Ploščad Slavejkov, Lexův restaurant „Pri zlaten elen“. Raškův hostinec „Zlatá Praha“, ul. Serdika 8.

Varna (37.155 obyv.)

Český hostinec: Hôtel „Russija“, maj. J. Vaněk. Na hlavní ulici vedle národní bulharské banky proti katolickému kostelíku.

Informace: Belovo, Burgas, Dobrič, Kystendil, Lipník (u Ruščuku), Lompalanka, Machala, Plevno, Plovdiv, Slivno, Šumen, Tirnovo, Vidín, Stara Zagora.

Černá Hora (království).

Český průvodce: Moře adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmacii, chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách s východním pobřežím italským a Korfu. Redakcí Dr. V. Dvorského a Dr. B. Franty. S 2 mapami, 10 přílohami, 13 plány. 204 strany. V plátně vázáno 4 K. Vydalo Nakladatelské družstvo Máj v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Cetyně (srb. Cetinje, 4000 ob.).

Česká automobilní společnost obstarává dopravy z Kotoru do Cetyně (za osobu 6 K.) a z Cetyně do Podgorice (za osobu K 5·50).

Informace: Nikšič, Podgorice.

Dánsko (království).

Kodaň (Kjobenhavn, 514.000 ob.).

Český spolek „Slovan“. Zal. 1910. Čl. 20. Místnost: Café „Dupont“ Dasseringen. Dopisy: V. Walter, velkoobchodník a vývozce, Klosterstrasse 9. Schůzky v sobotu.

Elsasy (viz Německo).

Francie (republika).

Barlín (Pas-de-Calais).

Tělocvičná jednota „Sokol“. (Zal. 1909.) Čl. 11. Místnost: Fosse 7, rue Casablanca 53.

Československý vzdělávací a divadelní spolek „Český Vystěhovalec“. Zal. 1910, Čl. 23. Místnost: Fosse 7, „Café international“ Josefa Hosse.

České hostince: Fr. Diehler, Grande Place. M. Kadlec, Gertrude Barlin.

Chaville (u Paříže).

Český hostinec: Zahradní hostinec Ladisl. Bretšneidra. Avenue Ville d'Avray.

Nizza (fr. Nice, 134.000 ob.).

Český pensionát: Pension „Šollar“, avenue des Beaumettes.

Paříž (fr. Paris, 2,846.986 ob.).

Český průvodce: Prof. Hantich: Paříž. S plánem města. Nákladem F. Topiče v Praze. Koupiti možno v každém knihkupectví, a v Paříži v knihkupectví H. Le Soudier, 176, Boulevard St. Germain, kde jsou na skladě i francouzsko-české slovníky.

Klub českých cyklistů. Místnost spolku: 27 rue d'Hauteville.

Pěvecko-dramatický spolek „Dalibor“. Místnost: 9 rue de Valois (Palais Royal) Brasserie Senne. Schůzky ve středu večer. Schůze II. a poslední sobotu v měsíci.

Československý spolek „Rovnost“. Čl. 50. Místnost spolku: rue de Valois 9.

Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1862 jako odbor zaniklé již „Besedy“. Samostatná od r. 1896. (Čl. 120). Místnost spolku: Paris, rue de Valois 9. (Palais Royal) Brasserie Senne. Starosta: Vladislav Chalupa, 137, rue Armand Silvestre, Bécon (Seine).

Spolek československých zahradníků v Paříži. (Zal. 1908). Čl. 35. (Société des jardiniers Tchèques-Slaves). Místnost spolku: rue St. Anne 42. Maison Štenc. Schůzky první neděli v měsíci.

Association franco-slave de l'université de Paris. Zal. 1909. Místnost Paris X. — 67 rue St. Jacques. Zde i spolková čítárna.

České hótely: Grand Hôtel de la Havanne, J. Doležal, 44 rue de Trévise. Grand Hôtel des Deux Amériques, Jelínek, 15 rue Geoffroy Marie.

České hostince: Doležalův, 54, rue de Longchamps, Nenilly s/S. Lipartův (býv. Husákové) rue Port-Mahon 7. Slepičkův, 8 rue Villado. Fr. Spilkův, 6 rue du 29 Juillet. Svobodův, rue Gaillon 9. Šatopletův (býv. Konečného), rue de Chabanais 6. Štencův „à la ville de Prague“, rue St. Anne 42. Zelenkův (býv. Vyhnálkův), rue d'Argenteuil 12

Schůzky Čechů v českých hostincích, místnostech českých spolků a v Taverne „Coq d'Or“ rue Montmartre 149. Zde i české noviny.

České noviny (Národní Listy) koupiti lze v kiosku na Boulevard des Capucines naproti domu číslo 8 (u Velké opery).

Český komissionář: Slavoj Grégr, 4 rue Saulnier.

České vydavatelství: Fr. Horálek, 68 rue St. Honoré.

Český import a export (vín.): Fř. Křenek, 127 rue Lafayette.

Slovanská cestovní kancelář J. V. Doležal, 44 rue de Trévise. (V Praze, Ferdinandova 20, Palác Louvre).

Informace: Versailes.

Hamburk (viz Německo).

Hessy (viz Německo).

Holandsko (viz Nizozemí).

Italie (království).

Český průvodce: Moře Adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmacii, chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách s východním pobřežím italským a Korfu. Redakcí Dr. V. Dvorského a Dr. B. Franty. S 2 mapami, 10 přílohami, 13 plány. 204 strany. Vázáno 4 K. Vydalo Nakladatelské Družstvo Máj v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Benátky (Venezia, 152.000 ob.).

Český průvodce: Benátky. S plánem města. Cena K 1·20. Nákladem Pavla Körbra v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Capri (na ostrově Capri v zálivu Neapolském, [illegible] ob.)
Český hôtel: Hôtel Royal, maj. Václav Kosina.

Rimini, mořské lázně.
Český pensionát. Informace podá pí. A. Hamáčková, Kr. Vinohrady, Karlova 7.

Řím (it. Roma, 462.783 ob.)
Collegio Boemo (Česká kolej). Studijní ústav českých bohoslovců. Vlastní dům v ulici Via Sistina čís. 138. (V létě ve vile v Travi.)
Český hôtel: Park Hôtel, majitel Vincenc Fišer.

Turin (it. Torino).
Český průvodce: Turin a okolí. S illustracemi a mapou. Cena 90 hal. Číslo I. Šulcova illustrovaného průvodce. V Praze, Havlíčkova ul. č. 1.

Německo (císařství).

Badensko (velkovévodství).

Karlsruhe (134.161 ob.).
Československá vzdělavací „Beseda". Zal. 1903. (Čl. 15). Místnost spolku: Zirkel 9, Restaurant zum Kronprinzen. Schůzky vždy v sobotu a neděli. Dopisy: Frant. Frohman, člen Dvorní opery, Amalienstrasse 71.
Československý spolek „Vystěhovalec". Zal. 1910. Čl. 38. Místnost: Gasthaus „Zur Stadt Pforzheim", Kaiserstrasse roh Kreuzstrasse. Dopisy: V. Louda, jednatel, Karlsruhe — Mühlburg, Marktstrasse 29. Schůzky v sobotu a neděli.

Kostnice (Konstanz, 27.582 ob.).
Český průvodce: Kostnice a její památky. S obrázky. Nákladem I. L. Kobra v Praze.
Pamětní kniha českých návštěvníků u kustoda v Conciliumsgebäude, dále pak v Gottliebenu (půl hodiny od Kostnice) v rodině p. Jeřičkové.

Mannheim (193.379 ob.).
Český spolek „Probuzení". Čl. 20. Místnost: Kleine Waldstattstrasse 1, Restaurant „Zum kühlen Grunde". Dopisy: B. Vymětal, Rohrlachstrasse 11, Ludwigshafen am Rhein. Schůzky v sobotu a neděli.

Československý spolek „Volnost“. Zal. 1882. Čl. 19. Místnost spolku: Restaurant „Zum Erbprinzen“, Mannheim O. 5—1. Schůzky každou neděli. Dopisy: Josef Šlechta, Mannheim, Qu — 3—15.

Schůzky Čechů: Wiener Café, v sobotu a v neděli.

Pforzheim (69.084 ob.).

Československý spolek. Zal. 1872. (12 členů). Místnost spolková: Schillerstrasse, „Schillerstube“. Schůzky v sobotu a v neděli.

Sandhofen (u Mannheimu, 6628 ob.).

Československý vzdělavací a zábavný spolek pro Sandhofen a okolí „Pokrok“. Zal. 1906. Čl. 29. Místnost spolku: Restauration „Zur Kolonie“, Mannheimer Landstrasse 598. Schůzky krajanů denně.

Česká prodejna lahvového piva a doutníků: Jan Bakeš.

Bavorsko (království).

Augsburg (102.293 ob.).

Český spolek „Osvěta“. Zal. 1901. Cl. 22. Místnost spolku: „Zum goldenen Karpfen“ Georgenstrasse, Bräuerei. Schůzky v neděli.

Tělocvičná jednota „Pokrok“. Zal. 1896. Čl. 34. Místnost: Langegasse, Restaurant „Nördlinger Hof“.

Schůzky Čechů: Hôtel Augusta v neděli.

Füssen (3847 ob.).

Československý spolek „Vladimír“. Zal. 1875. (13 členů.) Místnost spolku: Gasthaus zum Löwen. Dopisy: Karel Ledvinka, jednatel, Franziskanerstrasse 9. Schůzky v sobotu a neděli.

Lauf nad Pegnicí (4084 ob.).

Československý spolek „Pokrok“. Dopisy: V. Beránek, Hersbruckerstrasse.

Lochhausen (u Augsburka).

Československý spolek „Včela“ v Pfersee u Augsburku, filiálka v Lochhausenu. Čl. 64. Místnost spolku: Lochhausen, „Paradiesgarten“. Schůzky v neděli odpoledne.

Mnichov (München, 596.053 ob.).

Český průvodce: Antonín Záruba: Mnichov, S plánem města K 1·20. Vydáno Nakladatelským Družstvem Máje v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Klub českých cyklistů. Čl. 11. Místnost: Restaurant „Gärtner-Theater“, Frauenhoferstrasse 15.

Pěvecký kroužek „Dalibor“, odbor spolku „Pokrok“. Místnost: Restaurant „Gärtner-Theater“, Frauenhoferstrasse 15. Schůzky ve středu.

Úvěrní spolek „Jednost“. Čl. 3. Místnost: Gärtnerplatz, Restaurant Zierngibel. Schůzky v sobotu.

Československý vzdělavací spolek „Pokrok“. Zal. 1898. Čl. 120. Místnost spolku: Frauenhoferstrasse 15 (roh Klenzerstrasse) Restaurant Gärtner Theater. Schůzky v úterý, sobotu, neděli.

Československý vzájemně se podporující spolek „Praha“. Zal. 1884. Čl. 100. Místnost: Restaurant „Gärtner-Theater“, Frauenhoferstrasse 15. Schůzky v sobotu.

Sokolská jednota „Slovan“. Zal. 1875 jako „Beseda“. Jako „Sokol“ od r. 1892. Čl. 110. Místnost spolku: Amalienstrasse 46, Restaurant „Zur neuen Akademie“. Schůzky denně večer.

Úvěrní spolek „Česká Záložna“. Zal. 1885. Místnost: Restaurant „Gärtner-Theater“, Frauenhoferstrasse 15.

Česká kavárna: „Café Saturn“. Josef Podnecký, Rumpfordstrasse 46.

Český pekař a cukrář: E. Marčan, Rumpfordstrasse 8.

České noviny: Café Stefanie, roh Theresienstrasse a Amalienstrasse.

Norimberk (Nürnberg 332.651 ob.).

Český průvodce: Dr. Boh. Bohutínský: Norimberk. S plánem města K 1·20. Nákladem Pavla Körbra v Praze. Koupiti možno v každém knihkupectví.

Československý spolek „Palacký“. Zal. 1884. Čl. 35. Místnost: Fürtherstrasse 27, Restaurant „zum Luipold“. Dopisy: Josef Křehlík, jednatel, Gartenstrasse 21. Schůzky v sobotu a neděli.

Československá tělocvičná jednota „Sokol". Zal. 1898. Čl. 40. Místnost spolku: Restaurant „Russischer Hof" Fürtherstrasse 94. Cvičení v úterý a pátek.

Český spolek „Svojan". Čl. 36. Místnost: Gostenhofer Schulgasse, Oberpfälzische Bierhalle. Schůzky ve čtvrtek, sobotu, neděli.

České hostince: Václav Pokrupa, „Restaurant zur Stadt Bayreuth". An den Rampen. Fr. Procházka, Hamburger Bierhalle. Untere Mendergasse. Martin Chouň, Zirkelschmiedstrasse 7. Jan Vacula, „Zum goldenen Stern", Am Plärer.

České trafiky: Václav Kraft, Zufuhrstrasse 7. Karel Harant, Wölkenstrasse 9.

Pegnitz (2309 ob.).

Český vzdělavací a zábavní spolek „Karel IV". Místnost: Hostinec „Auf der Post". Schůzky v neděli.

Pfersee u Augsburku (8589 ob.).

Československý spolek „Včela" ve Pfersee u Augsburku (srov. Lochhausen), čl. 35. Místnost spolku: Pfersee, „Bayrische Vath". Schůzky krajanů v neděli odpoledne.

Reichenhall (6076 ob.).

Český lázeňský lékař: MUDr. J. Pospíšil, majitel villy „St. Petersburg", Luitpoldstrasse 17 a. (Byty.)

České noviny: V lázeňském domě i v některých kavárnách.

Řezno (něm. Regensburg) 52.540 ob.

Československá vzdělavací beseda „Havlíček". Zal. 1907. (Čl. 14.) Místnost spolku: Obermünsterbräuerei. Schůzky v sobotu a v neděli.

Mnichov-Schwabing (část Mnichova [22. okres], dříve samostatná obec).

Odbočka spolku „Pokrok" v Mnichově. Založena 1909. Čl. 45. Místnost: Hohenstaufenstrasse 2. Restaurant „Prinz Leopold". Schůzky v neděli odpoledne.

Informace: Affeking (u Kelheimu, Ober-Pfalz), Biberbach (pp. Treffelstein u Waldmünchen, Ober-Pfalz), Höchstadt an der Aisch, Fürth.

Brémy.

Brémy (svobodné hansovní město, něm. Bremen 246.827 ob.)

Československý spolek „Havlíček". Čl. 100. Místnost spolku: Gasthaus Wadewitz, Nordstrasse 273. Schůzky v sobotu.

Československý spolek „Husité". Zal. 1875. Čl. 32. Místnost: Colosseum, Düsternstrasse 1. Dopisy: Václav Černý, předseda, Olberstrasse 65. Schůzky v sobotu.

České hostince: Theodor Kuba, „Zur Stadt Prag", Wiesenstrasse 6. Petr Jansa, Grenzstrasse 206. Jos. Jurenka, Nordstrasse.

České noviny: Café Kaiser Friedrich, Herdenthorsteinweg.

Schůzky Čechů: Hôtel „Stadt Würzburg", Auf der Brake.

Česká přeplavní kancelář: Kareš a Stocký, Bahnhofstrasse 29.

Brunšvicko (vévodství).

Brunšvík (něm. Braunschweig 143.534 ob.).

Československý spolek „Břetislav". Zal. 1894. Čl. 28. Místnost spolku: Maschstrasse, Petri Schänke. Dopisy: Karel Matějček, jednatel, Lenaustrasse 16. Schůzky v sobotu večer, v neděli odpoledne.

Československá beseda „Svatopluk". Zal. 1876. Čl. 26. Místnost spolku: Gostarschestrasse 9, Hohentorschänke. Schůzky v neděli. Dopisy: Fr. Srp, předseda, Juliusstrasse 31.

Elsasko-Lotrinsko (německé říšské země).

Štrasburk (něm. Strassburg, franc. Strassbourg 178.290 ob.).

Československý spolek „Vlast". Zal. 1891. Čl. 18. Místnost: Wimpfelingstrasse 38. Restaurant „Zu den drei Kaisern". Schůzky v sobotu.

Česká kavárna: Jos. Weber, „Zentral Wiener Café", Alter Fischmarkt.

Český hostinec: Jícha Rudolf, Restaurant „Zum Kardinal“, Finkmattstrasse.
Informace: Kolmar.

Hamburk.

Hamburk (svobodné hansovní město, něm. Hamburg, 932.078 ob.).

Český průvodce: Průvodce po Hamburku a okolí s výletem do Cuxhavenu. Vydal J. Uher. Praha, Havlíčkovo nám. 19. Cena K 1·20, vázaný K 1·60.

Pěvecký kroužek „Hlahol“. Zal. 1902. Čl. 18. Místnost: Poolstrasse 8, Restaurant F. Homann. Dopisy: Bedřich Černý, Kleiner Kielort 11. Schůzky ve čtvrtek večer.

Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1891. (Členů 78.) Místnost spolku: Schlachterstrasse 43, Restaurant Hagelstein. Schůzky v sobotu.

Československý spolek „Svornost“. Zal. 1870. Čl. 140. Místnost spolku: Poolstrasse 21—22, Hüttmanns Hôtel. Schůzky v pondělí.

České hostince: Ant. Müller, Rosenstrasse 33. Jos. Uhlíř, Neuer Steinweg 18.

Hessy (velkovévodství).

Mohuč (Mainz a. Rh. 110.634 ob.).

Československý spolek „Lípa“. Zal. 1893. Čl. 23. Místnost spolku: Franziskanerstrasse, Brauhaus „Zum Guttenberg“. Schůzky v sobotu a neděli. Dopisy: F. E. Mašata, předseda, Schirmgeschäft, Augustinerstrasse 16.

Oldenbursko (velkovévodství).

Delmenhorst (22.480 ob.).

Česká vzdělavací a zábavní beseda „Český Vystěhovalec“. Zal. 1909. Čl. 42. Místnost spolku: Heinrich Lindemanns Restauration, Wittenkindsstrasse. Dopisy: Alois Šulc, Goethestrasse 118.

Prusko (království).*)

Altona-Ottensen (172.533 ob.).

Československý spolek „Bratrství". Místnost: Restaurant „Zum Schweizerhaus", Schützenstrasse 12, roh Bahrenfelder Steindamm. Dopisy: J. Pála, Altona, Friedenstrasse 65-II.

Altwasser (u Vratislavi) 12.144 ob.

Československý vzdělavací spolek „Komenský". Zal. 1907. Čl. 60. Místnost spolku: Wulles Brauerei. Dopisy: Jan Drahorád, jednatel, Gartenstrasse 10. Waldenburg. Schůzky v sobotu večer.

Barmen. (Rheinland) 169.201 ob.

Československá vzdělavací „Beseda". Založena 1911. Čl. 17. Místnost: Restaurant G. Fellermann, Gerberstrasse. Dopisy: Jan Franc, jednatel, Palmenstrasse 13.

Československý spolek „Svatopluk Čech". Zal. 1909. Čl. 32. Místnost: Hôtel Hegelich, Unter-Barmen, Allee 31. Dopisy: František Sviták, předseda, Carnaberstrasse 77. Schůzky v neděli.

Schůzky Čechů: Hôtel Schlossheller, Elberfeld, Döppelsberg, proti hlavnímu nádraží. V sobotu a v pondělí.

---

*) V Prusku dlužno rozlišovati trojí druh Čechů. Prvně Čechy původní usedlíky, kteří zabráním Slezska připadli pod Prusko. Za druhé potomky českých emigrantů, kteří opustili rodnou zem, aby mohli zůstati věrni svojí víře a konečně Čechy, kteří v novější době jdou za prací do Pruska — a Německa vůbec — mnozí dočasně toliko, mnozí pak, kteří zde již zůstanou stavše se časem i příslušníky pruskými. K prvnímu druhu Čechů náleží několik ryze českých vesnic v Kladsku, v sousedství lázní Chudoby. Jsou to jmenovitě vesnice: Stroužné, Slané, Jakubovice a Čermná. Dále se zachovali původní obyvatelé české národnosti v Pruském Slezsku a okolí Ratiboře. (Úřední pruská statistika je uvádí jako „Moravce".) Osady české druhu druhého nalézáme v Pruském Slezsku, kde jest několik ryze českých osad založených za krále Bedřicha Velikého českými emigranty, kteří vystěhovali se z Čech proto, aby mohli svobodně vyznávati víru svou po otcích zděděnou a v Čechách pronásledovanou. V okolí města Střelína nalézáme osady Husinec a Poděbrady Horní, Střední a Dolní, v kraji Opolském osadu Bedřichův Hradec a nedaleko města Sycova osady Velký Tábor, Čermín a Malý Tábor. Podrobnější zprávy o českých osadách těchto najde čtenář ve článcích uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích" str. 89. Češi druhu třetího jsou všichni ostatní.

Berlín (2,070.695 ob.).

Český průvodce: Al. Přikryl: Český illustrovaný průvodce Berlínem s plánem. Nákladem vlastním 1907. Josef Uher: Průvodce po Berlíně. Nákladem vlastním. Cena K 1·20. V plátně K 1·60. V Praze, Havlíčkovo nám. čís. 19. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Svaz českých spolků zahraničních sídlem v Berlíně jest ústřední sdružení největších a nejstarších spolků za hranicemi. Sdružené spolky čítají přes 1000 členů. Spolkové knihovny celkem 6000 knih. Při „Svazu" zřízen podpůrný a vypovězenecký fond, úmrtní fond a fond pro podporu zahraničních českých školek, dále i centrální knihovna pro veškery spolky. Předsedou „Svazu" jest V. Hrůša, Berlín W. 30, Kyffhäuserstrasse 11, jednatelem Al. Polák, Berlín-Rixdorf, Donaustrasse 111, pokladníkem J. Koláček, Berlín, Alexandrinenstrasse 79. Orgán „Svazu" je časopis „Vlast". Srovn. „České časopisy".

Českoslovanský spolek v Berlíně. Založen 1861. (70 členů.) Místnost spolku: Berlín, Wilhelmstrasse 114, Restaurant „Zum kleinen Franziskaner". Dopisy: V. Hrůša, předseda, Berlín W. 30, Kyffhäuserstrasse 10. Schůzky v sobotu.

Klub českých šachistů „Duraz". Členů 16. Místnost: Sebastianstrasse 38, Restaurant Chybův.

Česká Beseda „Havlíček". Zal. 1893. (205 čl.) Místnost spolku: Berlin S., Oranienstrasse 103, Meyers Festsäle. Schůzky denně večer, hlavně v sobotu.

Český hudební kroužek. Zal. 1903. Čl. 70. — Hudebníků 17. Místnost spolku: Berlin S. O. 26., Adalbertstrasse 21, Restaurant Wohlschläger. Dopisy: Jos. Tesárek, předseda, S. Boeckhstrasse 15. Zkoušky v úterý večer.

Český sportovní klub „Slavia". Založen 1907. Čl. 76. Místnost spolku: Berlin S. W. 29, Friesenstrasse 14. Restaurant „Jensen". Schůzky v neděli, středu, pátek.

Tělocvičná jednota „Sokol" v Berlíně. Zal. 1893. (360 členů.) Místnost spolku: Admiralstrasse 18 c, „Märkischer Hof". Schůzky v sobotu a neděli.

Cvičení v úterý a pátek, ženský odbor v pondělí od ½9—10 hod. večer.

Klub českých tamburašů v Berlíně. Založen 1906. Čl. 80. Místnost spolku: Berlin S. 14. Alte Jakobstrasse 64. Restaurant Jos. Krátký. Schůzky denně.

České časopisy: Vlast. Věstník československých spolků zahraničních. Orgán Svazu českých spolků zahraničních. Ročník XXXV. Vychází 1. každého měsíce v Berlíně. Předplatné pro Rakousko K 2·50 ročně, pro Německo M 2. Redakce a expedice: V. Hrubý, Berlin S. W. 61. Gitschinerstrasse 16. Administrace: A. Polák, Rixdorf 6. Berlin, Donaustrasse 111. Administrace zasílá rovněž pohlednice v uměleckém světlotisku (4 odstíny) provedené s upomínkami a památkami po českých exulantech pobělohorských v českém Rixdorfu u Berlína. 7 kusů všech druhů 40 feniků neb 50 haléřů franko. 100 kusů všech druhů M. 3·50 neb K 4·20 franko. Ve vydávání dalších památek se pokračuje. Poslati peníze možno též v rakouských poštovních známkách neb mezinárodních poukázkách na poštovné.

Zahraniční Sokol. Časopis tělocvičných jednot sokolských v cizině. Vydavatel a majitel „Tělocvičné jednoty sokolské v zahraničí." Redaktor Jar. B. Zyka v Praze. Vychází 1. každého měsíce. Předplatné na rok do Rakouska a Německa M. 1·70, pro ostatní státy M. 2·60. Dopisy a peněžní zásilky buďtež adressovány: Arnošt Kuděj, Berlin S. 59 Kottbuserdamm 101.

České hostince: Al. Hamouz, „Původní rakouská restaurace", Markgrafenstrasse 25. R. Chyba, Sebastianstrasse 38. Fr. Kettner, Skalitzerstrasse 2. Fr. Krása, Sebastianstrasse 12. Jos. Krátký, „Pražská restaurace", Alte Jacobstrasse 64. V. Němec, Alte Jacobstrasse 60. Ant. Procházka, zahradní restaurace v Lankvicích (Viktoriastrasse 41—43. Drahou s Berlína za 20 minut. U nádraží. Čeněk Wittenbeck, Stallschreiberstrasse 21. A. Zajíc, Stallschreiberstrasse 32.

České kavárny: Josef Pavlík, „Café Royal", roh Kommandantenstrasse 76 a Beuthstrasse. Emilian

Ruth, Markgrafenstrasse 22. Benno Žižka, „Café Süd“, Kottbuser Damm 28.

České noviny kromě českých místností vyloženy ve větších kavárnách, zvláště: Café Bauer, roh Unter den Linden a Friedrichstrasse. Kronen-Café, Kronenstrasse 61—63 u Friedrichstrasse. Royal Café, Kommandantenstrasse 76. Victoria-Café, Unter den Linden 46.

Bonn (Rheinland) 87.967 ob.

Český hôtel: Hôtel Wiener Hof, majitel P. J. Hecht.

Brambauer (Vestfálsko).

Československý spolek „Jan Hus“. Založen 1910 Čl. 40. Místnost: Restaurant J. Eikermann, Waltroperstrasse. Dopisy: Ant. Ondráček, Waltroperstrasse 61. Schůzky v neděli.

Duisburg n. R. 229.478 ob.

Československý vzdělavací spolek „Pravoslav Veselý“. Čl. 23. Mühlheimerstrasse 97, Schänkwirtschaft von Lorenz Heyer. Schůzky v sobotu.

Düsseldorf (357.702 ob.).

Československý spolek „Svatopluk Čech“. Zal. 1908. (20 čl.) Místnost spolku: Graf Adolfstrasse, Hôtel City. Schůzky v pondělí. Dopisy: Vendelin Zatloukal, Beurathersirasse 6-II.

Československý spolek „Hus“. Založen 1902. Čl. 30. Místnost „Hôtel zum alten Fritz“, Klosterstrasse. Schůzky v sobotu večer.

Erfurt (111.461 ob.).

Československý spolek „Říp“. Založ. 1882. (Čl. 28.) Místnost spolku: Johannisstrasse 98—99, Restaurant Bayrischer Hof. Schůzky v úterý večer a v neděli.

Essen (An der Ruhr) 294.629 ob.

Český vzdělavací zábavní spolek „Havlíček“. Zal. 1910. Čl. 54. Místnost: Beisingerstrasse 15, Restaurant Josef Brandt. Dopisy: Karel Slavík, předseda, Sternstrasse 3. Schůzky v neděli.

Frankfurt n. Mohanem (Frankobrod, Frankfurt am Main) 414.598 ob.

Československý spolek „Bratrstvo“. Založen 1877. Čl. 10. Místnost: Restaurant Goldene Zange, Fahrgasse 62. Dopisy: Josef Brída, předseda, kupec, Speierstrasse 3. Schůzky ve čtvrtek a v sobotu.

Českoslovanský vzdělávací spolek „Havlíček". Zal. [illegible]. Čl. 70. Místnost spolku: Grosse Gallusstrasse 17, Hôtel du Nord. Schůzky v úterý a v neděli. Dopisy: Karel Mae, předseda, Am Schwimmbad 5.

České noviny: Cafe Metropol, Zeil 29. Gewerbschaftshaus, Am Schwimmbad 8—10.

Halle (Dobrosol, Halle an der Saale) 180 551 ob.

Česká akademická čítárna. Zal. 1910. Čl. 28. Místnost: Café Monopol, Alte Promenade.

Českoslovanský spolek „Hus". Založen 1889. (25 členů) Místnost spolku: Charlottenstrasse 19, Restaurant Petzold. Schůzky v neděli. Dopisy na předsedu, p. Jos. Wotavu, Markt 16. Schůzky v sobotu a neděli.

České noviny: Café Bauer, Steinstrasse.

Hannover (302 384 ob.).

Českoslovanský spolek „Hus". Zal. 1899. (16 čl.) Místnost spolku: Restaurant Leucht, Klagesmarkt 31. Schůzky v sobotu a v neděli.

Harburg a. E. (67 024).

Českoslovanský vzdělavací spolek „Budite!". Zal. 1907. Čl. 160. Místnost: Restaurant Mayer, roh Jägerstrasse a Buschstrasse. Dopisy: Jos. Stejskal, předseda, Erste Wilstorferstrasse 41a. Schůzky v sobotu.

České noviny: Restaurant Wiedemann, Winsenerstrasse 21, proti Wilstorfer Park.

Hattingen (an der Ruhr) 8975 ob.

Český spolek „Budoucnost". Zal. 1910.

Helbra (Mansfelder Seekreis u Merzeburku) 9141 ob.

Čtenářský spolek „Slavie" v Helbru. Založen 1884. Čl. 8. Místnost spolku: Bismarcksstrasse 37. „Alte Post". Dopisy: B. Šima, předseda, Bismarckstrasse 15. Schůzky večer, hlavně v neděli.

Hemellingen (u Brém) 6077 ob.

Českoslovanský spolek „Svornost". Založen 1908. Čl. 15. Místnost: Restaurant Tegtmeyer, Sebaldsbrück. Dopisy: Alois Václavík, předseda, Bruggeweg 27. Schůzky v neděli.

Hersfeld (u Kasselu) 7.908 ob.
Československý spolek „Svatopluk Čech".

Hochstrass-Moers (5341 ob.).
Tělocvičná jednota „Tyrš". (Zal. 1908.) Čl. 60. Dopisy: Ant. Nápravník, Homberg-Hochheide. Mörserstrasse 168. Schůzky v neděli.

Homberg Hochheide (Mittel-Rheinland) 24.807 ob.
Československý vzdělavací spolek „Svornost". Zal. 1910. Místnost: Restaurant M. Nellen, Mörserstrasse 284.

Lázně Chudoba (něm. Cudowa i Kudowa, Kladsko, kol 4500 hostí ročně).
Česká restaurace: Jaroslav Jirásek, cukrář, majitel restaurace a villy.

Kassel (Cassel) 153.078 ob.
Československá beseda „Hus". Zal. 1907. Čl. 15. Místnost spolku: Arbeiter-Fortbildungsverein, Holländische Strasse. Schůzky v sobotu.

Kellersberg-Alsdorf (Rheinland, Kreis Aachen).
Český zábavní spolek „Libuše". Zal. 1909. Čl. 34. Místnost: Restaurant Josef Bergstein. Dopisy: Jan Beran, předseda, Ringstrasse 90. Schůzky v sobotu a v neděli.

Kolín nad Rýnem (Köln am Rhein) 516.167 ob.
Volné sdružení slovanských akademiků. Zal. 1908. Čl. 18. Místnost: Weinrestaurant Torsy, Severinstrasse 97. Schůzky v sobotu.
Česká beseda „Barák". Zal. 1894. (Členů 40.) Místnost spolku: Martinstrasse 33, Restaurant zur Börse. Schůzky v pondělí.
Český spolek „Svojan". (Zal. 1909.) Členů 50. Místnost: Kreuzgasse 18, Restaurant „Zur Erholung". Schůzky v pondělí.

Laer-Ruhrort (Rheinland).
Český vzdělavací a zábavní spolek „Kladno". Zal. 1911. Čl. 58.

Landsberg a. Wartha (33.598 ob.).
Československý vzdělavací spolek „Osvěta". Místnost: Wall 51. Stará Střelnice. Dopisy: Josef Baudyš, Buhnerstrasse 20. Schůzky v neděli.

Lintfort (u Mörsu, Rheinland).
Český obchod lahvovým pivem Jos. Hájka.

Magdeburg (Děvín) 279.085 ob.
Česká beseda „Komenský". Zal. 1906. (25 čl.) Místnost spolku: Heiligegeiststrasse, „Viktoriabräu". Schůzky v sobotu.

Marxloh (Rheinland).
Československý vzdělavací spolek „Svatopluk Čech". Zal. 1910. Členů 100. Místnost: Restaurant Lockermann, Provinzialstrasse. Dopisy: Stanislav Procházka, předseda, Blumenstrasse 7.

Merbeck (u Mörsu).
Československý čtenářsko-vzdělavací spolek „Český Vystěhovalec" pro Merbeck a okolí. (Zal. 1909.) Čl. 100. Místnost: Restaurant Jiřího Pescha „Glück auf", Jahnstrasse. Dopisy: Antonín Matiček, Mörs, Kolonie, B. Strasse 66 g.

Mörs (Rheinland) 23.255 ob.
Československý hudební spolek „Ideál". Zal. 1910. Čl. 20. Místnost: Restaurant Wilhelm Mechlen, Hochstrass. Dopisy: Antonín Mach, Kolonie Mörs, Y-Strasse 13. Schůzky v neděli.
Československý spolek „Lyra". Místnost: Hostinec Hayerův, Hochstrass. Dopisy: V. Černý, Hochstrass 34 g.
Divadelní spolek „Jos. K. Tyl". Dopisy: Václ. Denk, Mörs, C. Strasse 55 g.

Poděbrady Střední (Mittel-Podiebrad) u Střelína (Strehlen) 1200 ob.
Český hostinec B. Flégra.

Poznaň (něm. Posen) 156.696 ob.
České noviny vykládá polský „Grand Café Restaurant" v „Dom Przemyslovy".

Ratiboř (Ratibor) 38.438 ob.
České noviny: Katolické Noviny pro lid moravský v Pruském Slezsku. Ročník 18. Redaktor farář P. Josef Hlubek v Borutíně. Vycházejí vždy v sobotu. Předplatné na ¼ roku 1 M.

Recklinghausen (Vestfálsko) 41.084 ob.
Český pěvecko-vzdělavací spolek „Jarost". Zal. 1910. Dopisy: Martin Cubr, předseda, Horneburgerstrasse 134.

Československý vzdělavací spolek „Komenský“. Místnost: Horneburgerstrasse 122. Restaurant Rud. Lücke „Zum Lindenhof“. Dopisy: Jos. Plecitý, Hornerburgerstrasse 130.

České noviny: Restaurant Waldschlösschen. Recklinghausen Süd. Schulgasse 76.

Rixdorf (u Berlína) 237.378 ob.

Památky po českých exulantech. Český hřbitov (Böhmischer Friedhof.). Hohenzollernplatz.

Česká vzdělavací beseda „Hus“. Místnost spolku: Bodinstrasse 57. Schůzky v sobotu.

Český hostinec: Pepa Nožička „U města Prahy“, Pflügerstrasse 77, 6. dům od Kottbuser Dammu.

České noviny vyloženy: Marie a Eduard Kroker, kavárna a restaurace, Wasserstrasse 179.

Schiffbeck (u Hamburku) 8187 ob.

Československý vzdělavací spolek „Lidumil“. Zal. 1906. Čl. 125. Místnost spolku: Mollnerlandstrasse 28, Restaurant „Erholung“. Dopisy: Josef Havelka, Mittelstrasse 24-I. Schůze 1. a 3. neděli v měsíci.

Schmidthorst-Neumühl (Rheinland).

Český vzdělavací spolek „Havlíček“. Založen 1908. Čl 93. Místnost: Restaurant H. Rademacher, Ober. Marxloh, Sterkradestrasse 315. Dopisy: Jan Brož, předseda, Hamborn, Beecherstrasse 190. Schůzky v neděli.

Sodingen (p. p. Giesenberg-Sodingen u Dortmundu, 4039 ob.).

Český zábavní spolek „Jan Hus“. Zal. 1908. Čl. 40 Místnost: Hôtel-Restaurant „Glück auf“, Mont Cenisstrasse. Dopisy: Josef Baxa, předseda, Nordstrasse 64 b. Schůzky v neděli.

Sterkrade (Rheinland) 34.518 ob.

Český dělnický spolek „Lidumil“. Zal. 1908. Místnost: hostinec pí. Berkrové, Wesselstrasse 142. Schůzky vždy v neděli. Dopisy: Josef Stádník, Alsfeldstrasse 26.

Stralau (u Berlína) 3546 ob.

Česká vzdělavací beseda „Žižka“. Zal. 1907. Čl. 50. Místnost: Restaurant Otto Steinike, Alt-Stralau Nr. 5. Schůzky v sobotu.

Suderwich (Vestfálsko, 4155 ob.)
Československý spolek „Česká Šumava". Čl. 80. Místnost: Schulstrasse 85. Schůze 2. a 4. neděli v měsíci. Dopisy: Jos. Vostrý, Bonnstrasse 3.

Vratislav (Breslau, 511.891 ob.).
Schůzky Čechů: Schweidnitzer Keller, Ringplatz.

Wiesbaden (109.033 ob.).
Československý vzdělavací spolek „J. A. Komenský".
Československý spolek „Říp". Zal. 1905. Místnost spolku: Schwalbacherstrasse 32, Westendt Hof.
Informace: Bedřichův Hradec (Friedrichs-Grätz), Cöthen, Čermin, Godesberg a. Rh., Hanau, Höchst a. M., Husinec, Johannesberg a. Rh., Solingen, Malý Tabor, Velký Tábor.

Reuss mladší větev (knížetství).

Triebes (u Gery, 4826 ob.)
Katolicko-dělnický spolek. Zal. 1903. Čl. 30. Místnost: Restaurant „Zum Reussischen Hof."
Československý zábavný a vzdělavací spolek „Svornost". Zal. 1910. Čl. 20. Místnost: Bierhalle Lederers. Dopisy: Josef Filip, Triebes, Kielenberg 10.

Sasko (království).

Auerbach (i. Vogtland, 9574 ob.).
Český čtenářský spolek „Pokrok". Zal. 1906. Členů 91. Místnost spolku: Restaurant Centralhalle. Schůzky v neděli. Dopisy: Vaclav Erben, předseda, Hinterhain 16, pp. Auerbach, Vgt.

Budyšín (Bautzen, 32.760 ob.).
Český spolek „Palacký". Zal. 1893. Čl. 42. Místnost: Restaurant „Gärtner-Börse" (dříve Rande), Fleischmarkt. Schůzky každých 14 dní v sobotu večer. Pěvecký odbor cvičí vždy v úterý večer.

Cvikava (Zwickau, 73.538 ob.).
Český čtenářský spolek „Jarost". Čl. 50.

Místnost: Restaurant „Goldner Becher“, Äussere Leipzigerstrasse. Schůzky ve středu, sobotu, neděli.

České noviny: Restaurant Belvedere, Talstrasse 12.

Drážďany (něm. Dresden, 546.882 ob.).

Český průvodce: Drážďany. S plánem města. Cena 1 K. Nákladem Pavla Körbra v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví. Prokopův průvodce „Drážďany“, s plánem města. K 1·20. Nákladem Nakladatelského družstva Máje v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Hudební kroužek „Dalibor“. Místnost: Holbeinplatz „Zum Reichskanzler“.

Pěvecko-dramatický spolek „Hlahol“. Zal. 1892. Čl. 50. Místnost spolku: Pirnaischestrasse 29, „Hôtel Palmengarten“. Schůzky ve čtvrtek a v neděli večer.

Společnost „Humor“. Zal. 1901. Čl. 9. Místnost: Schössergasse, Kanzleihof. Schůzky v sobotu.

Česká vzdělavací beseda „Hus“. Zal. 1909. Čl. 125. Místnost: Landhausstrasse 13. „Zur alten Stadt“. Schůze v sobotu, neděli, pondělí. Dopisy: Josef Nenáhlo, předseda, Grosse Brüdergasse 21.

Československý spolek „Komenský“. Čl. 80. Místnost: Drážďany-Löbten, Weldes Restaurant, Altonaerstrasse 6. Schůzky v neděli odpoledne.

Hudební spolek „Lyra“. Místnost: Töpfergasse, Baderestaurant. Schůzky ve středu.

Kroužek českých mandolinistů. Místnost: Mathildenstrasse 40. Schůzky ve čtvrtek.

Československý spolek „Osvěta“. Zal. 1910. Čl. 65. Místnost: Drážďany-Striesen, Reissingerstrasse 70, Restaurant Reissinger Hof. Dopisy: E. Wimmer, jednatel, Augsburgerstrasse 50. Cvičení tělocvičného odboru v úterý a pátek. Schůzky v sobotu.

Tělocvičná jednota Sokol „Fügner“. Zal. 1889. Čl. 2?0. Místnost: Hôtel „Palmengarten“, Pirnaischestrasse 29. Dopisy: Fr. Lukeš, starosta, Grunserstrasse 11, obchod doutníky. Schůze v pondělí po 1. a a 15. v měsíci, jinak každou neděli.

Československý spolek „Vlastimil“. Zal. 1864. Čl. 40. Místnost: Altmarkt 8, Bürgerbräu. Do-

pisy: Jan Cerman, předseda, Kleine Plauenschestrasse 3.

Soukromé české jídelny: Anna Bimlšová „An der Kreuzkirche" 2, Josef Honc, Grosse Kirchgasse 1, Josef Kubías, Trinitätisstrasse, Fr. Kratochvil, Rampischerstrasse 33, J. Nenáhlo, Grosse Brüdergasse 21 (obstará též byty), Václav Pešek, Wittenbergerstrasse 17.

České obchody doutníky: Fr. Lukeš, Grunaerstrasse 11, Frant. Techl, Waisenhausstrasse 29.

České noviny: Café Central, Altmarkt, Kaisercafé, Wienerplatz 1.

Falkenstein.

Český čtenářský spolek „Rovnost". Zal. 1911. Čl. 56. Místnost: Kuncova restaurace. Dopisy: Jan Kursa, předseda, Goethestrasse 30. Schůzky dvakráte týdně.

Freiberg (26.237 ob.).

Československý spolek „Pokrok". Zal. 1908. Čl. 13. Místnost: Schönegasse Central Halle. Dopisy: J. Vintera, jednatel, Obermarkt 15. Schůzky v sobotu.

Harthau (i. Erzgebirge, 4503 ob.).

Československý spolek „Svornost". Zal. 1907. Čl. 89. Místnost: Alt-Chemnitz, Annabergerstrasse „Reichls Neue Welt". Dopisy: Karel Peroutka, předseda, Harthau, Kunzstrasse 6. Schůzky každých 14 dní.

Hohndorf (i. Erzgebirge, žel. stanice Rödlitz, 4719 ob.).

Československý vzdělavací spolek „Rudohorec". Čl. 31. Místnost spolku: hostinec „Zum Bergmannsgruss". Dopisy: A. Šmid, Poststrasse 24. Schůzky v neděli.

Saská Kamenice (Chemnitz i. S. 287.340 ob.).

Český vzdělavací spolek „Osvěta". Zal. 1910. Čl. 108. Místnost: Hainstrasse 7, Restaurant „Arbeiterbörse". Dopisy: Jan Hynek, jednatel, Amalienstrasse 8. Schůzky v sobotu a v neděli.

Československý spolek „Vlastimil". Zal. 1875. Čl. 102. Místnost spolku: Jakobstrasse 10, Restaurant „Zweininger". Schůzky v neděli.

Alt-Chemnitz (předměstí Saské Kamenice).
Československý vzdělavací spolek „Havlíček“. Zal. 1905. Čl. 87. Místnost: Restaurant „Alt-Chemnitz“, Annsbergerstrasse 180. Schůzky každých 14 dní v sobotu. Dopisy: Alois Frolík, předseda, Harthau Kunzstrasse 9. Schůzky v sobotu.
Český hostinec: Josef Hanuš, Alt-Chemnitz, Schulstrasse 11.

Kamenz in S. (9726 ob.)
Československý spolek „Beseda“. Dopisy na jednatele Fr. Pejchara, Kamenz. Místnost spolku: Restaurant Königstreue.
Československý spolek „Žižka“. Místnost spolku: Hostinec „U Bernbruchu“, u pana Jenbacha. Schůze 2. a 4. neděli v měsíci. Tělocvičný odbor cvičí každé úterý a pátek. Dopisy: J. Kocourek, Ofenfabrik, „Gebrüder Reif“, Bautzenstrasse.

Laubegast (u Drážďan 2947 ob.).
Český spolek „Pokrok“. Čl. 90. Místnost: Hôtel „Stadt Amsterodam“. Schůze vždy v neděli po 1. a 15. každého měsíce.

Lipsko (něm. Leipzig, 587.635 ob.).
Český průvodce: Lipsko a okolí. Šulcův illustrovaný průvodce. 1 mapka. V Praze, Havlíčkova ul. 1.
Český úsporný klub „Frič“. Zal. 1909. Čl. 30. Místnost: Café „Metz“ Rathausring 13. Schůzky ve čtvrtek a v neděli.
Československý spolek „Jiří z Poděbrad“. Zal. 1908. Čl. 46. Místnost: Leipzig-Lindenau, Lütznerstrasse 134. Restaurant „Wartburg“. Dopisy: Ant. Rabas, předseda, Leipzig, Braustrasse 8. Schůzky v sobotu.
Československý spolek „Neruda“. Čl. 100. Místnost: Leipzig-Lindenau, Schloss Lindenfels, Karl Heinestrasse 52. Dopisy: Josef Steckmüller, Leipzig-Kleinzschocher, Siemenstrasse 40. Schůzky v sobotu.
Tělocvičná jednota „Sokol“. Zal. 1892. Čl. 115. Místnost: Dresdenerstrasse 20. Restaurant „Pantheon“. Dopisy: Jos. Javůrek, pokladník, Thomasiusstrasse 16. Schůzky v úterý, středu, čtvrtek, neděli.
Československý spolek „Václav“. Zal. 1868. Čl. 91. Místnost: Karolinenstrasse, Hôtel „Hochstein“,

am Bayrischen Bahnhof. Dopisy: Josef Flom, předseda, Nostizstrasse 35. Schůzky v sobotu.

České hostince: Čeněk Příbik, Alexanderstrasse 44. Rudolf Šlechtický, Poniatowskistrasse 8.

České jídelny: Václav Hoření, Langestrasse 45. Josef Javůrek, Thomasiusstrasse 16. Václav Vilék, Lepleystrasse 14.

České noviny: Café Bauer, Rossplatz. Café zum weissen Hirsch.

Míšeň (Meissen, 33.875 ob.)

Československý spolek „Barák". Zal. 1890. Čl. 32. Místnost spolku: Restaurant Schweizerhaus, Talstrasse. Schůzky každou sobotu.

Mittweida (u Lipska, 17.465 ob.).

Československý spolek „Pokrok". Zal. 1907. Čl. 40. Místnost: Restaurant „Sängerhalle". Dopisy: Josef Beneš, Chemnitzerstrasse 39 b. Schůzky v neděli dopoledne.

Československý vzdělavací a úsporný spolek „Rozkvět". Zal. 1910. Čl. 34. Místnost: Mittelstrasse 15, Restaurant Lindengarten. Dopisy: Karel Hák, jednatel, Steinweg 58. Schůzky v sobotu a v neděli.

Oelsnitz A. Ok. (i. Erzgebirge, 13.966 ob.).

Spolek rakouských Slovanů „Dobročinnost". Zal. 1909. Čl. 52. Místnost: Restaurant „Bellevue", Friedrichstrasse 10. Dopisy: Antonín Adámek, předseda, Querstrasse 2. Schůzky v neděli a svátky.

Český vzdělavací a zábavní spolek „Probuzení". Zal. 1909. Čl. 63. Místnost: Restaurant „Wettiner Hof". Dopisy: František Dlouhý, předseda, Herrengasse 46. Schůzky v neděli.

Ostritz (luž. Wostrówe u Žitavy, 2898 ob.).

Československý zábavní a vzdělavací spolek „Žižka". Zal. 1908. Čl. 47. Místnost: Restaurant „Stadt Dresden". Dopisy: Frant. Vondra, jednatel, Kolonie 1. Schůzky v sobotu.

Československý spolek „Svornost". Zal. 1911.

Perno (něm. Pirna a. E., 19.220 ob.).

Československý spolek „Svatopluk Čech". Zal. 1908. Čl. 15. Místnost: Volkshaus, Pirna. Schůzky v neděli.

Tělocvičná jednota „Jungmann". Zal. 1893. Čl. 17. Místnost: Königssteinerstrasse „Gasthof zum Goldenen Engel". Dopisy: Frant. Krejza, starosta, Schmiedestrasse 12. Schůzky v sobotu.
Česká jídelna: A. Bartoníčková, Schlossstrasse 6.
České noviny a schůzky krajanů (hlavně v sobotu): Gasthaus zum weissen Ross, Reitbahnstrasse.

Pethau (u Žitavy).
Český dramatický spolek „Josef Kajetán Tyl". Zal. 1910. Čl. 35. Místnost: Dianasaal.

Plavno (něm. Plauen, 121.104 ob.).
Český vzdělavací spolek „Volnost". Zal. 1911. Čl. 53.

Podčaply (Potschappel u Drážďan, 8224 ob.).
Československý spolek „Pokrok". 44 členů Místnost: Gasthaus „Zum deutschen Haus". Schůzky v neděli.

Rascha (pp. Grosspostwitz, 3017 ob.).
Český spolek „Svornost". Zal. 1893. Členů 72. Místnost: Restauration zum Dronberg. Dopisy: Václav Štech, jednatel, Hainitz-Grosspostwitz. Schůzky v sobotu.

Žitava (Zittau 37.084 ob.).
Český vzdělavací spolek „Pokrok". Zal. 1908. Čl. 100. Místnost: Breiterstrasse 41, Gewerkschaftshaus. Schůzky v neděli.
České noviny: J. Posselta hostinec „Vorbahnhof", Neusalzauerstrasse.

Sasko-Výmarsko (velkovévodství)

Weida (8441 ob.).
Československý vzdělavací a zábavní kroužek „Osvěta". Zal. 1910. Čl. 25. Místnost: „Turmschänke" v Turmstrasse. Dopisy: Josef Rejman, předseda, Quellenstrasse 1. Schůzky v sobotu.
Československý spolek „Vlastimil". Místnost: „Thüringerhof", Wilhelmplatz. Dopisy: Josef Drechsler, Turmstrasse 50. Schůzky v sobotu.
České noviny: Louis Rieger, Quellenstrasse 1, Talschlösschen.

Würtembersko (království)

Štutgart (Stuttgart, 249.000 ob.).

Československý spolek „Vojta Náprstek". Čl. 30. Zal. 1867. Místnost: Lindenstrasse 14, Restaurant Kling. Schůzky v sobotu.

Nizozemí (království)

Amsterodam (564.000 ob.).

Československý spolek „Jan Amos Komenský" Zal. 1896. (10 čl.) Místnost spolku: Rembrandtsplein 44. Café Metropol. Schůzky v pondělí, čtvrtek, sobotu a neděli večer.

Československý spolek „Osvěta". Čl. 10. Místnost: Rembrandtsplein 32—36. Café Restaurant Schiller.

Informace: Haag.

Norsko (království).

Informace: Kristiania, Trondhjem.

Oldenbursko (viz Německo).

Prusko (viz Německo).

Reuss (viz Německo).

Rumunsko (království).

Bukarešt (rum. Bucaresci, 287.000 ob.).

Československá vzdělavací Beseda v Bukurešti. Zal. 1892. Čl. 50. Místnost: Strada lifov, 4, Restaurant Rautzinger. Schůzky v sobotu.

Informace: Câmpina, Gara Stepan Voda.

Rusko*) (císařství).

a) Volyňská gubernie.

Gubernie tato čítá větší počet osad českých, v nichž v celku žije na 25.000 Čechů dle úředního ruského sčítání. Na přesnější statistice pracuje právě redakce „Čechoslovana“ v Kijevě. Ve většině obcí těch jsou české hasičské spolky, někde i čtenářské a ochotnické besedy a všude téměř české hostince.

Dubno (8942 ob.).
České hostince: Eliášův, Oličův, Srbeckého, Trnavcův i jiné.

Hlinsko pp. Rovno.
Český hostinec Vokrahlíkův.

Hrušvice pp. Rovno.
Český hostinec Vladimíra Krbce.

Huič-Urveny (pp. Zdolbunovo). Osada zal. r. 1872. 393 ob.
Divadelní spolek. Čl. 20.
Zpěvácký spolek. Čl. 16.
Hasičský sbor. Zal. 1908. Čl. 20.
Český hostinec Karla Kohla.

Kňahynínek (Lucký újezd).
Hasičský sbor.

Kvasilov (pp. Zdolbunovo).
Hasičská jednota.
Divadelní kroužek.
Čtenářská beseda.
České hostince: Karmine a Zahrádkův.

Česká Mirohošť (Dubenský újezd).
Česká Bibliotéka. Čl. 30. Dopisy: K. Svoboda, rolník.

---

*) V Rusku žijí Čechové jednak ve městech jednak jako zemědělci ve vesnicích. Nejvíce jich nacházíme v gubernii volyňské (hlavně v újezdech Dubenském, Ostrožském, Rovenském, Žitomirském a Luckém), dále v gubernii kievské, tauridské a chersonské. Také na Kavkaze v gubernii černomořské a kubánské nalézáme české osady.
Podrobnější zprávy o některých českých osadách na Rusi viz ve článcích uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích“, str. 80.

Dobrovolná hasičská družina. Čl. 50. Dopisy: J. Marek.

Český hostinec: J. Somol. Zde i české noviny.

Nikolajevka (též Holendry). Před 120 lety založena hollandskými Němci. Roku 1874 se zde zakoupili Češi a dnes je obec ryze česká. 570 ob.

Česká knihovna.

Olšany (Žitomírský újezd).

České hostince: V. Roušal a R. Roušal.

Okolek (Žitomírský újezd). Osada zal. r. 1880. 273 ob.

Hasičský sbor.

Česká knihovna.

Semiduby (Dubenský újezd).

Hasičský sbor.

Český Straklov (Dubenský újezd). Osada zal. r. 1873. 452 ob.

Hasičský dobrovolný sbor.

Ulbárov (Rovenský újezd).

Hasičský spolek.

Volkovy (Dubenský újezd). Osada zal. r. 1870. 1000 ob.

Česká Beseda.

Hasičský sbor. Čl. 30.

Jednota divadelních ochotníků. Čl. 30.

Vysoká (pp. Černachov, Žitomírský újezd, 258 ob.)

Hasičský spolek. Čl. 30. Dopisy: Jos. Rusta.

Zdolbunovo (Ostrožský újezd).

Český hostinec: J. Čadil.

Žitomir (80.767 ob.).

České hostince: Fr. Kocian, Jaroslav Cibulka.

Informace: Alexejevka, Český Borjatin, Boršččovka, Dědova Hora, V. Dorohostaj, Úrač. Dubnovo, Falkov, Ferma Boholubovka, Vel. Gorbaši, Hlupanin, Ivanoviče, Kopče, Kovel, Krošna, Kruppa, Kruševec, Luck, Český Malin, Malovana, Marjatin, Mezeličká, Michlin, Mlodava, Moskovština, Niva, Noviny, Olšanka, Ostrov, Ozerany, Pětihory, Ploska, Podlesci, Podourkov, Polonnoje, Rovno, Šelisko, Seljašin, Slavkoviče, Sofievka, Staviště, Špakov, Teremno, Újezdice, Verba, Zálesí, Český Závidov.

b) Království Polské.*)

Kučov.
Český sbor evangel. ref. církve.

Lódž (314.000 ob.).
Český sbor evangel. reform. církve.
Český sbor evangel. svob. reform. církve.
Česká Beseda. Zal. 1911 Čl. 60. Dopisy: Vladimír Ivanovič Maťátko v Konstantinově u Lodži, majitel realit.
Spolek „Betanie“. Čl. 38. Místnost: Petrokovská 275. Předseda: B. Procházka, kazatel svob. ref. církve.
Vzdělavací a dobročinný spolek „Jednota“. Zal. 1907. Čl. 55. Místnost spolku: Petrokovskaja 275. Schůzky v čitárně spolkové v sobotu a středu večer.
České knihkupectví a nakladatelsví: „Komenský“, Petrokovskaja 275.
Český restaurant: Vladimíra J. Maťátky v Konstantinově u Lodži.
České noviny: Cukiernia Roszkowskiego.

Radziwillów.
Český hostinec: Frant. Horn.

Varšava (polsky Warszawa, 800.000 ob.).
Československý dobročinný spolek „Beseda“. Zal. 1877. Čl. 100. Místnost spolku: Hôtel Polski, ul. Długa, čís. 29. Schůzky v sobotu.

---

*) V království Polském žijí Čechové jednak ve městech Lodži, Varšavě a Žirardově, jednak v české obci Zelově a několika osadách sousedních. Zelov byl založen r. 1802, potomky českobratrských emigrantů. Není dnes vesnicí ryze českou (žijíť tam kromě Čechů i Polaci, několik Němců a množství Židů) avšak ráz jeho je český. Mezi příčinami, jež tamní naše krajany zachovaly při české národnosti, sluší na prvém místě jmenovati bibli. Aby mohli číst bibli, učili své děti číst česky a čtením bible, české bible kralické, zachovali si svou národnost. Dle náboženského vyznání náleží převážná většina zelovských krajanů (asi 3000 duší) k evangelické církvi reformované, jež má tam svůj kostel r. 1823 založený a svého českého faráře. Asi 300 Čechů hlásí se k baptistům a asi 50 k církvi svobodné reformované. Zaměstnáním jsou zelovští Čechové hlavně tkalci a rolníci.

Čechové žijící ve městech přistěhovali se jednak se Zelova, jednak přímo ze staré vlasti. Veliké zásluhy o český život v Rusku získalo si české knihkupectví „Komenský“ v Lodži, založené Boh. Procházkou.

Podrobnější zprávy o krajanech v ruském Polsku najde čtenář ve článcích uvedených v „Přehledu české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích“ str. 80.

České noviny: Hôtel Bristol, Krakowskie przedmieście č. 7. Kavárna Empire, Krakowskie przedmieście č. 47.

Schůzky Čechů: Kavárna Krakowska, Marszalkowska 97. Bar Centralny Wiedeński, Marszalkowska 100.

Zelov (Petrokovská gubernie).

Český sbor evangel. reform. církve. Zal. 1803.

Český sbor ev. svob. ref. církve.

Český sbor baptistské církve.

Filiálka vzdělavacího a dobročinného spolku „Jednota" v Lodži. Členů 32.

Filiálka českého knihkupectví „Komenský" v Lodži.

Informace: Čenstochova, Granica, Lublín, Opole, Petrokov, Žirardów.

c) Kavkazsko.

České osady v oblasti Kubanské: u města Novorossijsku: Chlebovka, Kyrilovka, Methodějka, Vladimirovka. U města Anapy: Pavlovka, Ververovka.

Anapa (Kubánská oblast).

Český hostinec: Bartoloměj Flégr-Bárta.

Gelendžik (Kubánská oblast).

Český pensionát: Bohumila Feodorovna Šillerová.

Novorossijsk (Kubánská oblast, 22.319 ob.).

České pivovary a hostince: Jaroslav Bohumilovič Vostrý v Adamovičově bolce za nádražím, Matěj Francevič Jirsa.

České noviny: Hostinec Václava Starce na Voroncovské ulici. Zde též schůzky Čechů v neděli večer.

Informace: Anastasijevka, Eisk, Chlebovka, Jekatěrinodar, Kyrilovka, Methodějovka, Tekos, Tiflis, Tuapsa.

d) Krym (Tavričevská gubernie).

České osady: Alexandrovka, Bohemka, Čechohrad a jiné.

Informace: Alexandrovka, Bohemka, Čechohrad, Eupatoria, Jalta, Kerč, Sevastopol, Simferopole.

e) Ostatní Rusko.

Kijev (rus. Kiev, 468.694 ob.).

Vydavatelské družstvo „Čechoslovan". Zal. 1910. Výše podílů 25 rublů. Vydává týdenník „Čechoslovan", časopis Čechů v Ruské říši. Redaktor V. Švihovský, Kijev, Annenkovskaja 28. Předplatné na rok pro Rusko 5 rub., Rakousko 13 K, Ameriku 2 dol. 50.

Český dobročinný a vzdělavací spolek „Jan Amos Komenský". Zal. 1906. Čl. 60. (Češskoje blagotvoritělnoje i prosvětitělnoje obščestvo imeni Jana Amosa Komenskago). Dopisy předsedovi J. J. Jindřiškovi, Kyjev, Kreščatik 41. Škola vydržovaná spolkem nachází se: 2aja dačnaja linia dom Šedelja.

Gimnastičeskoje obščestvo „Sokol". Zal. 1900. Členů 80, hostí 130). Místnost spolku: Malaja Vasilkovskaja 7. Výbor má polovici členů Čechy. Cvičení v úterý a v pátek večer.

České hôtely, hostince: Hôtel Praha, Bolšaja Vladimirskaja 36, majitel Dr. Vondrák. Česká plzeň ká pivnice Rud. Rysky na Dumské Ploščadi čís. 4. Pivnice Švice (majitel Moravan), Bezakovskaja 36. Pivnice Škrobánkova na Dačách za Šulavskou, dača Šedela. Pivnice „u Valášků", Galickaja Ploščaď. Jídelna paní Boženy Lysé, Kreščatický Pereulok 4. Pivnice A. Sobotky, Bibikovský bulvár č. 88. Pivnice Vágnerova „Praha", Kreščatik 58.

České noviny vykládají: Kavárna Semadeni, Kreščatik 15, Kavárna Kyjevská.

Moskva (1,038.000 ob.).

Český kroužek (Češskij kružok). Zal. 1904. Čl. 90. Dopisy: J. Humhal, továrník, předseda, Irinenskaja ul. (dlja Češskago kružoka).

Všeslovanský spolek „Slavia". Zal. 1909. Čl. 120. Místnost: Petrovsko-Razumovskoje, Ivanovský projezd, dom Šipulinoj. Předseda: Sv. O. Koníček, adressa spolková. Schůzky měsíčně.

Česko-slovanský výpomocný a informační spolek. Zřizuje a organisuje Ant. Hrabě, Bolšaja Tverskaja, dom Milešina.

Český hostinec: Pivnice Ant. Kalahise, Gazetni Pereulok.

České noviny: Nový Petergof; zde i schůzky Čechů.

Odesa (404.000 ob.)

Česko-slovanský podpůrný spolek. Zal. 1900. (Č. 50.) Češsko-slavjanskoje blagotvoritělnoje obščestvo. Místnost spolku: Chersonskaja ul. 48. Schůzky v sobotu a neděli.

České noviny vykládá: Kavárna Fanconi.

Petrohrad (S. Petěrburg 1,905.018 ob.).

Český výpomocný spolek. Zal. 1877. 100 č. (Češskoje vspomogatělnoje obščestvo). Místnost spolku: Zvenigoradskaja 24. Schůzky každou druhou sobotu.

Česká kavárna: Café Reiter, Něvskij prospekt 50.

Riga (282.000 ob.).

České kavárny: Zdeněk Plocek, Tkackaja 9. J. Cimbura, Marčinskaja 9.

České noviny: Kavarna Sokolowski, Malaja Kuzněckaja (dříve Fingerhutova).

Rostov na Donu (119.889 ob.).

České noviny vykládá Švýcarská kavárna (palac radnice).

Informace z ostatního Ruska: Achtyrka (gub. Charkov), Akkerman (gub. Bessarabská), Alexandrovka (gub. Chersonská), Alexandrovsk (gub. Jekatěrinoslavská), Askabad, Astrachan (gub. Astrachanská), Azov (Donská oblast), Bachmut (gub. Jekatěrinoslavská), Baku (gub. Bakuská), Batum (gub. Kutašská), Bělaja Cirkev (gub. Kijevská), Bělgorod (gub. Kurská), Carskoje Sělo (u Petrohradu), Černigov (gub. Černigovská), Egorjevsk (gub. Rjezenská), Grodno (gub. Grodenská), Charkov (gub. Charkovská), Choni (gub. Kutajská), Izmail (gub. Bessarabská), Jampol (gub. Podolská), Jekatěrinoslav (gub. Jekatěrinoslavská), Jurjev (něm. Dorpat), Kamenec Podolský (gub. Podolská), Kazalinsk, Kišiněv (gub. Bessarbská), Kolonščina (gub. Kijevská), Konotop (gub. Černigovská), Korsuň, Kremenčug (gub. Poltavská), Kronstadt (gub. Petrohradská), Lubny (gub. Poltavská), Lugansk (gub. Jekatěrinská), Mogilev-Murom (gub. Vladimirovská),

Myk-Gorod (gub. Kijevská), Něžin (gub. Černigovská), Nižnij Novgorod, Novočerkask (gub. Donská), Novohrad (gub. Bessarabská), Orenburk, Penza, Poltava, Poti (gub. Kutajská), Samara, Saratov, Sergivskoje (gub. Tulská), Skopiň (gub. Rjazaňská), Slavjansk (gub. Charkovská), Směla (gub. Kijevská), Stavropol (gub. Stavropolská), Stremigorod (gub. Kijevská), Sunny (gub. Charkovská), Taganrog (gub. Donská), Tambov, Tiraspol (gub. Chersonská), Tula, Vinnica (gub. Podolská), Volčansk (gub. Charkovská), Vorcněž (gub. Rjazaňská), Zaporoží Kamenskoje (gub. Jekatěrinská), Zubuvčín (gub. Kijevská).

Řecko (království).

Athény (111.000 ob.).
Český pivovar Prokopův.
Korfu, ostrov.
Český průvodce: Moře Adriatické. Průvodce po Istrii, Dalmacii, Chorvatském Přímoří, Černé Hoře, Benátkách a Korfu. Cena 4 K. Vydalo Nakladatelské družstvo Máj v Praze. Koupiti lze v každém knihkupectví.

Sasko (viz Německo).

Sasko-Výmarsko (viz Německo).

Srbsko (království).

Bělehrad (srbsky Beograd, 90.050 ob.).
Český zábavní spolek „Lumír". Zal. 1885. Čl. 80. Místnost: Hajduk Veljka, Venac. I., Bejlonova pivnica. Dopisy: Jos. Vízek, jednatel, bankovní úředník, Jakšičeva ul. 3. Schůzky v neděli, pondělí a čtvrtek.
Československý vzdělavací spolek „Osvěta". Čl. 25. Místnost: Hostinec Fr. Stiebnera, Nemanina 38. Dopisy: Ladislav Krasický, krojač, Krajla, Milutina ul. 32. Schůzky v neděli.

České hostince: Prva Bajlonova pivnice (blíže nádraží), Cyrill Koláček, Kočina ul.
České noviny: Grand Hôtel, Hôtel Imperial, Hôtel Moskva.
Informace: Bor, Bukovo (u Negotina), Kňaževac, Kragujevac, Kraljevo, Leskovac, Negotin, Niš, Pirot, Požarevac, Šabac, Užice, Valjev, Zaječar.

Španělsko (království).

Informace: Barcelona.

Švédsko (království).

Informace: Göteborg.

Švýcary (republika).

Český průvodce: Eug. Mir. Rutte: Švýcarsko. Bohatě illustrováno. Nákladem J. Otty v Praze. 438 stran. K 21.60. — MUDr. Vojt. Mrázek: Engadinem. Nákladem Hejdy a Tučka v Praze.

Basilej (něm. Basel, fr. Bâle) 132.000 ob.
Český spolek „Český Domov". Zal. 1911.

Curych (něm. Zürich) 187.000 ob.
Spolek českých akademiků. Zal. 1910. Čl. 12. Místnost: V., Plattenstrasse 12. Restaurant „Zum kühlen Grund".
Československá beseda „Svatopluk Čech". Zal. 1910. Čl. 45. Místnost: III., Hôtel Bernerhof.
Tamburašský sbor „Čechie". Zal. 1908. Čl. 20. Místnost: III., Restaurant Sihlhof.
Český hostinec: Restaurant E. Bulion, majitel Čech. Frohheim, Langstrasse 39.
České noviny: Slovanská čitárna; majitel Verband der slavischen akad. Vereine in Zürich. Restaurant „Zum kühlen Grund", Plattenstrasse 12. Hôtel Zürcherhof, Café Splendid, u hlavního nádraží, Pension „Polonia", Schechzerstrasse IV.
Schůzky krajanů též v restauraci „Zum Frohsinn" III., Aussersihl.

Interlaken (2000 ob.).
Cesk ý hotel: Hôtel Bavaria, majitelka A. Hofwebrová.
Lausanne (34 000 ob).
Československý spolek „Pokrok“. Zal. 1910. Čl. 25. Místnost: Café Central, rue centrale, Schůzky 14denně v neděli neb v pondělí.
Lucern (něm. Luzern) 29 600 ob.
Česká pension: Pension Josef Dvořák, Weisstrasse 15.
Šafhúzy (něm. Schaffhausen) 15.801 ob.
Československý spolek „Hus“. Zal. 1911. Čl. 20. Místnost Gasthaus zur „Krone“, Mühlenstrasse. Dopisy: Ant. Hošek, jednatel, Schaffhausen, Unterstadt 39-I. Schůzky v sobotu.
Ženeva (fr. Génève, něm. Genf) 116.000 ob.
Československá beseda „Slovan“. 15 členů. Místnost spolku: rue de la tour maîtresse, Brasserie, „Nouveau Génève“. Schůzky v sobotu. Dopisy: Jos. Tomeš, jednatel, rue de Lancy 10, Génève-Acacias. Schůzky ve čtvrtek a v sobotu.
Český holič: Rudolf Ošťádal, rue de la Monnaie, Place Bel-Air.
Informace: Frýburk (něm. Freiburg).

Turecko (císařství).

Cařihrad (francouzsky Constantinople, turecky Stambul 1,106.600 ob.).
Český hôtel a restaurant: Hôtel „Kohout“, Constantinople, Pera, 27 rue Asmali Mesdjid. Zde české noviny i česká společnost.
Český průvodčí: Vincenc Zámečník, Pera, rue Asmali Mesdjid 31.
Soluň (fr. Salonique) 118.000 ob.
Český hôtel: Hôtel Olympos Pallas. Majitelka paní Terezie Dyková.
Informace: Andrianopel.

Velká Britannie (viz Britannie).

Würtembersko (viz Německo).

C. V zemích mimoevropských

(vyjímaje Spojené Státy Severoamerické)*)

AFRIKA.

Informace: Alžír, Dongo (Belgické Kongo), Chartum (Egyptský Sudan), Johannesburg (Transvaal), Kahyra (Egypt), Mbangcolo (jižní Afrika), Natal (jižní Afrika), Senegal, Tunis.

AMERIKA.

Argentina (republika).

Buenos Ayres.

Československý Klub. Místnost: Restaurant Alfonse Flalka, Casilla correo 1033.

Česká restaurace: Café y Restaurant „Slavia", Paseo Colon 1045. Majitel Čech Lorenzo Vašina.

Brasilie (republika).

Jaguary 5000 ob. (Stát Rio Grande do Sul).

Česko-slovanský hospodářsko-podpůrný spolek „Přemysl". Zal. 1909.

Sao Paolo 332 000 ob.

Český spolek „Slavia". Dopisy: Capital Caixa 265.

---

*) Stran správné frankatury dopisů i tiskopisů viz pozn. na str. 9.

Chile (republika).

Informace: Punta Arenas.

Britská Kanada.

Informace: Eburne, na ostrově Lulu u Tichého oceanu.

Uruguay (republika).

Informace: Montevideo.

ASIE.

Malá Asie.

Eski Chehir (z Cařihradu (Haidar-paše) do Eski-Chehiru 15 hodin jízdy železniční).

Český hôtel: „Hôtel Tadya", majitelky sestry cestovatele císařského rady Jos. Kořenského.

Čína (císařství).

Informace: Shanghai.

Japonsko (císařství).

Informace: Jokohama, Tokio.

Java (holandská kolonie).

Informace: Batavia, Soerabaya.

Persie (císařství).

Informace: Teheran.

Sibiř.

Novo-Nikolajsk.

Český uzenář Theodor Jirkovský.

Informace: Charbin, Irkutsk, Taškent, Tomsk, Vladivostok.

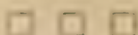
AUSTRALIE.

Informace: Adelaide (South Australia), Brisbane (Queensland), Busselton (West Australia), Melbourne (Victoria), Sydney (N. S. Wales).

Nový Zéland.

Blíže **Aucklandu** jest německo-česká osada **Puhoj** asi s 800 Čechy.

Informace: Dargaville, Woodville.

Adressář pro Spojené Státy Severoamerické

nemohl býti pro nepřekonatelné obtíže ani do vydání tohoto připojen. Informace všem těm, kdož prokáží vážný účel, jest ochotna dle možnosti udělovati Národní rada česká v Praze, (Vodičkova 20; od srpna 1911 Františkovo nábřeží čís. 10).

Z důležitých institucí českých ve Spojených Státech Severoamerických, u nichž možno případně též si potřebných informací vyžádati uvádíme zatím tyto:

Česko-Americká Národní Rada, Chicago Ill., 1608 Clifton Park Ave.

Česko-Americká Tisková Kancelář (Bohemian American Press Bureau), Chicago Ill., 2004 S. Albany Avenue.

Bank of Europe (Evropská Banka), New York City, First Avenue, corner 74 Street.

American State Bank, Chicago Ill., cor. Loomis and Blue Island Ave.

Korporace a instituce v Praze, důležité pro zahraniční Čechy.

Národní rada česká, Praha II., Vodičkova 20. (Od 1. srpna 1911 Františkovo nábřeží čís. 10.) Podrobnější viz str. 86.

„Bohemia", akciová banka v Praze-I., Příkop č. 14. Palác „u Černé růže". První česká zámořská a první rakouská vystěhovalecká akciová banka. Cestovní poradní kancelář, zvláště pro Spojené Státy Severoamerické. Ve spojení s vlastní českou cestovní kanceláří Brodský a Sovák v New Yorku, 1389, 2nd Ave Cor. 72nd Street a českou Bank of Europe v New Yorku, First Ave Cor. 74th Street.

„Kruh přátel zahraničních Čechů J. V. Frič", který koná přátelské schůzky první pondělí v měsíci v dolejších místnostech Měšťanské Besedy, Praha-II., Vladislavova ulice č. 20. Při klubu zřízen r. 1911 k oslavě 50tiletého trvání Českoslovanského spolku v Berlíně jubilejní fond k podpoře schudlých, k práci neschopných bývalých členů českých zahraničních spolků sdružených v berlínském Svazu. Fond založený z daru 1000 K nejmenovaného dárce doporučuje se přízni a pozornosti Čechů zahraničních i jich příznivců. Příspěvky a dary pro fond i dopisy pro klub buďtež adressovány: B. Lantner, houslař, Praha, Václavské náměstí 22.

„Klub českých turistů", Praha, Jungmannova 15.

Kuratorium Náprstkova musea, Praha-I., Betlemské nám.

Svaz československých spolků zahraničních v Berlíně. Viz Berlín.

Sekretariát zahraničních Čechů v Praze (přičleněn dříve k Dělnické Akademii), Praha-II., Štěpánská ul. 26 n. Sekretariát Svazu krejčí. Na adresu K. Folbra.

Menšinové museum v Praze, právě založené, znázorniti má život, rozvoj a všechny poměry českých menšin v zemích koruny české, v soustátí Habsburském i za hranicemi. Informace podá jednatel, tajemník N. J. Severočeské Josef Škába, Praha-II., Spálená 26.

Český svaz zemský pro povznesení návštěvy cizinců v král. Českém. Kancelář: Praha, Josefské nám. 660.

Česká Obec Sokolská v Praze, Příkop č. 12.

„Vývozní spolek pro Čechy, Moravu a Slezko" obstarává zahraničním Čechům veškeré práce z oboru dopravnictví, podává informace, přejímá inkasso pohledávek atd. Kancelář Praha-II., Palackého ul. 1.

Živnostenská banka v Praze II., Příkop čís. 30. Americké oddělení. Ve spojení s českými bankami v Chicagu Ill.: „American State Bank", Chicago Ill., cor. Loomis and Blue Island Ave. „Kašpar State Bank", Chicago Ill., 1872 Blue Island Ave. „Skála and Cie. Bank", Chicago Ill., 4013 W. 12th Street.

České cestovní kanceláře: J. V. Doležal, slovanská cestovní kancelář, Ferdinandova tř. č. 20. Palác Louvre. Č. Šulc a spol., Praha II., Havlíčkova ul. 1. (proti státnímu nádraží). Josef Uher, závod pro mezinárodní dopravu, Praha II., Havlíčkovo nám. č. 19.

Cizí konsuláty v Praze.

Belgický konsulát, Praha-II., Marianská ulice č. 25. (Honorár konsul Carlo sv. p. de Liser; sekretář p. Dienelt.)

Britský konsulát, Praha-Král. Vinohrady, Jungmannova třída č. 59. Úřední hodiny od 9—12. (Honorár konsul Captain A. Wentworth Forbes.)

Francouzský konsulát, Praha-II., Riegrovo nábřeží č. 2. Úřední hodiny od 10—1. Telefon 3730. (Konsul M. Pavel Claudel.)

Italský konsulát, Praha-II., Na Poříčí č. 6. Úřední hodiny 10–2, 3–5. (Konsul Luigi markýz Centurione.)

Německý konsulát, Praha-II., Senovážná ulice č. 2. Úřední hodiny 10–1. Telefon 2636. (Konsul baron Bedřich Gebsattel.)

Ruský konsulát, Praha-II., Riegrovo nábřeží č. 8. (Konsul Vladimír ze Žukovských; sekretář baron Korff.)

Konsulát Spojených Států Severoamerických, Praha-II., Marianská ulice č. 53. Úřední hodiny 9–5. Telefon 3. (Konsul Josef J. Brittain.)

Švýcarský konsulát, Praha-II., Marianská ulice č. 15. Úřední hodiny 9–12. (Honorár konsul Emanuel Hess.)

Přehled časopisů a publikací Čechů zahraničních neb zájmům jejich věnovaných.

Vídeň

viz str. 25.

CHORVATSKO.

Český List, ročník I. 1911. Jediný orgán Čechů na Balkáně, zvláště v Chorvatsku, Slavonii, Bosně, Hercegovině a v Dalmacii. Vychází týdně. Redakce: Záhřeb, Inojevská 91. srv. Záhřeb. (Str. 18.)

PŘÍMOŘÍ.

Hlas Adrie. Orgán Českého Jacht Klubu v Terstu I. ročník 1911: srv. Terst. (Str. 22.)

NĚMECKO.

Berlín.

Vlast, ročník XXXV. 1911. Věstník československých spolků zahraničních. Orgán Svazu českých spolků zahraničních. Vychází 1. každého měsíce. Redakce: V. Hrubý, Berlin S. W. 61, Gitschinerstrasse 16. Srv. Berlin. (Str. 48.)

Zahraniční Sokol, ročník V. 1911. Časopis tělocvičných jednot sokolských v cizině. Vychází 1. každého měsíce. Adresa: Arnošt Kuděj, Berlin S. 59, Kottbuserdamm. Srv. Berlin. (Str. 48.)

Ratiboř.

Katolické noviny pro lid moravský v Pruském Slezsku. Ročník XVIII. 1911. Vychází týdně. Redaktor farář P. Josef Hlubek v Borutíně. Srv. Ratiboř. (Str. 32.)

RUSKO.

Čechoslovan, roč. I. 1911. Časopis Čechů v Ruské říši. Vychází týdně. Redaktor V. Švihovský, Kijev, Annenkovskaja 28. Srv. Kijev. (Str. 65.)

Čechoslovan, kalendář pro Čechy v Ruské říši. Roč. I. 1911. Vydal red. „Čechoslovana“ V. Švihovský v Kijevě. (Str. 65.)

Komenský, kalendář pro český lid na Rusi. R. 1911 již IV. ročník. Vydává knihkupectví „Komenský“ v Lodži. Srv. Lodž. (Str. 63.)

ČECHY.

Český Vystěhovalec. Časopis hájící zájmy Čechů žijících v cizině. Roč. VII. 1911. Vychází 14denně. (Orgán spolků sdružených v Sekretariatu zahraničních Čechů v Praze). Redaktor Antonín Srba, Praha II., Myslíkova ulice čís. 1959. Předplatné 3 K 20 h ročně zasílati nutno na adressu: Karel Folber, Praha II., Štěpánská ul. 26 n., sekretariát Svazu krejčí.

Pozdrav ze Staré Vlasti, roč. III. 1911. List pro informace a zájmy krajanů ve všech zemích světa. Orgán klubu přátel zahraničních Čechů „Frič“ v Praze. Vydavatel Ferd. Böhm v Třebenicích v Čechách. Hlavní spolupracovník Josef Pochmajer, Praha, Hrádek 6. Vychází 5., 15. a 25. v měsíci. Předplatné pro Rakousko 10 K, Německo 11 K, ostatní země 14 K ročně, jež zaplatiti nutno administraci v Třebenicích. Přílohy: R u s k ý Č e c h, a Č e š k a d o m a i z a h r a n i c e m i.

Zaniklé časopisy.*)

Holubice. Vydával farář v Bavorově v Pruském Slezsku P. Cyprián Lelek r. 1846.

Ruský Čech, týdenník, vycházel v Kijevě v letech 1906—1908.

Česko-ruské Listy, vycházely v Lodži v letech 1906—1907.

Jednota, vycházela v Lodži r. 1908.

Česko-ruský Obzor, vycházel v Praze 1908.

*) K časopisům vídeňským pro úplně odlišný jich charakter nepřihlíženo.

Přehled české literatury o české vystěhovalecké otázce a o zahraničních Češích.*)

Souborné práce.

Dr. J. Fořt: O stěhování se lidu našeho do ciziny. Praha 1876. Nákladem J. Otto. V bibliotéce přednášek „Osvěta Lidu".

Al. Sembera: Mnoho-li jest Cechů Moravanů a Slováků a kde obývají. Časopis Musea král. Českého r. 1876.

Dr. Dobroslav Krejčí: Z dat o našich ztrátách vystěhovalectvím. Česká Revue roč. VI. 1902—03. str. 535.

— pp. Otázka vystěhovalecká. Brněnský denník „Hlas" 28. června 1905.

Vystěhovalectví problémem hospodářství. Český Lloyd, 1. prosince 1906.

Za horami — za vodami . . . Národní Listy čís. 233 z 24. srpna 1906.

Dr. J. Auerhan České vystěhovalectví. Pokroková Revue roč. II., 1906.

Dr. T. Živanský: Národnostní statistika Rakousko-Uherska. V díle „Česká Politika" red. Dr. Z. Tobolkou, Praha, I. díl 1906.

Ot. Klepal: Emigrace česká, zvláště v Německu. Pokroková Revue roč. III., 1907.

Čeští vystěhovalci průkopníky českého obchodu. Český Lloyd 1907, čís. 1., 3., 4.,

---

*) Přehled tento nečiní nikterak nárok na úplnost. Všechna upozornění i doplňky budou vděčně přijata. (Red.)

Dr. L. Niederle: Slovanský Svět. Hlava V. Čechové a Slováci. V Praze 1909.
J. Hejret: Vystěhovalecká otázka. Praha 1909.
— a.: Otázka vystěhovalecká. Vídeňský Denník 16. ledna 1910.
Vilém Teklý: Jak obmeziti a organisovati vystěhovalectví? Posel od Čerchova 1. ledna 1910.
JUDr. Miloš Kafka: Vystěhovalectví na českém jihu. Národní Listy. 19. června a 1. srpna 1910.
J. S. Ku příčinám stěhování se lidu z vlasti. Národní Listy. 18. července 1910.
Dotazník ankety o českém vystěhovalectví dle porad zahraničního odboru N. R. Č. 1910.
—šš— České vystěhovalectví. Právo Lidu 1910, čís. 279, 280, 307.
Vystěhovalectví do zámoří. České Slovo. 25. ledna 1910.
Stanislav Wittner: Vystěhovalecké milliony. Národní Obzor 15. ledna 1910.
Jpj. Krajané za hranicemi. Samostatnost. 24. a 26. března 1911.
Proti vystěhovalectví. Moravská Orlice. 7. dubna 1911.
Nový zákon vystěhovalecký. Lidové Noviny. 3. června 1911.
O ztrátě českých dětí v cizině a možné jich záchraně. Národní Listy. 30. ledna 1911.
Dr. J. Auerhan: Návrh organisace pro řešení české otázky vystěhovalecké v širším slova smyslu. Obzor Národohospodářský roč. XVI., 1911.
Vystěhovalecký ruch na Terst. Vídeňský Denník 23. července 1911:
A. Srba: Zahraniční dělnické spolky. Akademie roč. XV. 1910—11 č. 2. a 3.
F. E. Vejdělek: Ročenka zahraničních Čechů I. ročník r. 1906 v Kolíně n. Rýnem. II. ročník 1907 v Novém Bydžově.
Antonín Srba: Kapesní kalendář českých vystěhovalců. V Praze. I. roč. 1909, II. roč. 1910, III. roč. 1911.

O Češích v Dolních Rakousích.

Dr. J. Herben: Naši bratři v Dolních Rakousích. Slovanský Sborník 1885.
A. Hubka: Čechové v Dolních Rakousích, Praha 1901.

Jan Janča: Čechové Dolnorakouští. Vlčkova Osvěta 1909, roč. 41.

Jan Janča: Rok 1909 a dnešní stav české otázky dolnorakouské. Moravsko-Slezská Revue, roč. VII 1910-1911.

Dr. J. Karásek: Poštorna, Nová Ves, Hlohovec. Sborník Čechů Dolnorakouských, Vídeň 1895.

Jan Noháč: Poštorna. Národní Listy, 28 a 30 dubna 1910.

Fr. J. Pazourek: Čechové ve Vídni. Časopis Turistů XX. roč. 1908.

Fr. J. Pazourek: Vitorazsko. Časopis Turistů XXI. roč. 1909.

Al. Šembera: O Slovanech v Dolních Rakousích. Časopis Českého Musea 1845.

A. Štefánek: Koľko Čechoslovanov jest v Dolných Rakúsoch a zvlášte vo Viedni. Slovanský Přehled VII. 1904—05.

Vídeňský Národní kalendář. Roku 1911 již VI. ročník. Pořádaný péčí Dolnorakouského odboru Národní rady české, redakcí Osvětového svazu Dolnorakouského. Podrobný adresář českých spolků, organisací atd. ve Vídni a Dolních Rakousích. Nákladem J. Otty v Praze.

O Češích v Horních Rakousích.

md.: Čechové v Horních Rakousích. Samostatnost. 18. července 1911.

O Češích na Slovanském jihu.

Dr. J. Auerhan: Čechové v Bosně. Pokroková Revue roč. VI. 1910.

Dr. J. Auerhan: Čechové v Chorvatsku, roč. IV. 1908. Pokroková Revue.

Dr. J. Auerhan: Česká letní střediska v zálivu Quarnerském. Časopis Turistů roč. XXIII. 1911.

Jos. Zd. Raušar: Vzpomínky na český spolek „Lumír" v Srbském Bělehradě. V Plzni 1910.

Vystěhovalectví na slovanský jih. Lidové Noviny 9. listopadu 1910.

O Češích v Uhrách.

Dr. J. Auerhan: České kolonie v jižních Uhrách. Pokroková Revue roč. IV. 1908.
Dr. J. Auerhan: Z pamětní knihy Čechů v Krušici (v jižních Uhrách) Národopisný Věstník Československý VI. roč. 1011.
P. Bern. Čáka: U zapomenutých Čechů (v jižních Uhrách) Vlast roč. XXVI.
St. Klíma: České osady dolnouherské. Český Lid roč. VIII.
L. Niederle: Národopisná mapa uherských Slováků na základě sčítání r. 1900. Praha 1903. (II. vydání pod titulem „Uherští Slováci“ Praha 1906.)

O Češích v Německu.

J. Buk: Čechové v Prusku. Obzor Matice Slovanské 1893 I. 5.
J. Buk: Naši v Kladsku. Národní Listy 1905. 15. února.
Dr. Ant. Gruda: Pruské Opavsko. Kalendář Ústřední Matice Školské 1885.
J. Hejret: Potomci českých emigrantů v Pruském Slezsku. Studentský Obzor Menšinový roč. IV. 1907—08.
J. Hejret: Potomci českých emigrantů v Prusku a Rusku. Československý kalendář Čechů v Ruské říši na rok 1911. Kijev.
J. Kubín: Čechové v Kladsku. Nová Česká Revue. roč. II. 1905.
J. Kubín: Čechové v Kladsku a v Pruském Slezsku. Národopisný Věstník Československý roč. III. 1908.
Cyprián Lelek: Opis Slezska. Vydáno r. 1846 v Ratiboři.
Ot. Ondra: Čechové v Pruském Slezsku. Lidová Revue Moravsko-Slezská. Moravská Ostrava roč. III. 1907.
Fr. Prudký: Návštěva emigrantských osad v Německu a třetí cesta na Rus. Praha 1910.
Ant. Ryšavý: Mezi potomky českých emigrantů v Husinci a v Poděbradech u Střelína v Pruském Slezsku. Světozor 1907.
Slavík: Potomci českých bratří v Pruském Slezsku. Světozor 1870.

Dr. J. Volf: Referát o čl. Eugena Würzburgera „Die Personen mit tschechischer oder polnischer Muttersprache im Königreiche Sachsen am 1. Dezember 1900“ v Zeitschrift des k. sächsisch. statist. Bureau 50. Jahrg. 1904. Časopis Českého Musea. Praha 1907.

Usazování se Čechů v Bavořích. Posel od Čerchova. 8. ledna 1910.

J. Vyhlídal: Čechové v Pruském Slezsku. Kroměříž II. vyd. 1900.

J. Vyhlídal: Bavorov a okolí v Pruském Slezsku. Český Lid roč. X.

O Češích v Rusku.

Dr. J. Auerhan: Čechové v království Polském. Pokroková Revue roč. VI. 1910.

J. Hejret: Potomci českých emigrantů v Prusku a Rusku. Československý kalendář Čechů v Ruské říši na rok 1911. Kijev.

Dr. J. Chotek: Čechové na Kavkaze. Národopisný Věstník Československý roč. V. 1910.

Manuel Němeček: Přehled českých osad v ruské gubernii volyňské. Sborník České společnosti zeměvědné roč. VIII. 1902.

J. Nepraš: Čechové na Krymu i osada Čechohrad. V kalendáři „Komenský“ pro český lid na Rusi roč. IV. 1911.

Vladimír Olič: Dějiny českého vystěhovalectví na Rus. Kijev 1908.

B. Procházka: Čeští vystěhovalci. K 100letému trvání Zelova. Otištěno v kalendáři „Mír“. V Praze 1903.

Fr. Prudký: Návštěva českých exulantských reform. osad na Rusi. Praha 1909.

Fr. Prudký: Druhá cesta na Rus v červnu 1909. Praha 1909.

O Češích v Americe.

Dr. J. Auerhan: České vystěhovalectví. Pokroková Revue roč. II. 1906.

Tomáš Čapek: Památky českých emigrantů v Americe. Omaha 1907.

Dr. J. Guth: Čechové v Americe. Časopis Turistů. roč. XVII. 1904—1905.
Jan Habenicht: Dějiny Čechů Amerických. St. Louis. Mo. 1910.
P. Ant. Petr Houšť: Krátké dějiny a seznam českých katolických osad v Americe. St. Louis 1890.
A. Pimper: Čechové američtí a jejich problém kulturní. Samostatnost. 20. července 1911.
J. Rosický: Jak je v Americe? Omaha, Neb. 1906.
Dr. J. Salaba-Vojan: Česko-americké epištoly. Chicago 1911.
Jan Wagner: Čeští rodáci v Americe. Praha 1887.
Stěhování do Ameriky. Moravská Orlice 16. ledna 1911.
Vystěhovalectví do Ameriky. Lidové Noviny 10. prosince 1910.
Rakouští vystěhovalci ve Spojených státech amerických. Národní Listy 1910 čís. 118.
Dějiny desetiletého trvání spolku Starých Českých osadníků. Chicago Ill. 1909.
Přehled působení Matice Vyššího Vzdělání. 1902—1908. Cedar Rapids, Ia. 1908.

Varia.

Karel Drož: Češi v Kahyře. Venkov. 25. a 26. ledna 1909.
Fr. Přibil: Uvědomělá česká žena. (Paní Taďová v Eski Chehiru.) Z cest po Malé Asii. Národní Listy. 8. prosince 1910.
Sba.: Čeští protinožci. Právo Lidu. 13. a 14. června 1910.

Národní rada česká a její zemské odbory.

Národní rada česká, Praha-II., Vodičkova 20. (Od srpna 1911 Františkovo nábřeží číslo 10.) Úřaduje se pro strany od 9—12, 3—6 (kromě neděle a svátků). (Ústředí a pracovní odbory, mezi nimiž i odbor zahraniční, jehož II. oddíl věnován jest otázkám Čechů zahraničních; zprávy pro veřejnost určené jsou uveřejňovány ve všech denních listech českých bez rozdílu stran politických.)

Pro obvod markrabství: **Moravský odbor Národní rady české**, Brno, Veselá 39.

Pro obvod vévodství: **Slezský odbor Národní rady české**, Opava, Nádražní okruh 23. (Tiskárna Matice Opavské.)

Pro zemský obvod v Dolních Rakousích a zejména pro Vídeň: **Dolnorakouský odbor Národní rady české**, Vídeň-I., Grünangergasse 4. (Od srpna 1911 I., Drachengasse čís. 3.)

Česko-Americká Národní rada. Chicago Ill. 1608 Clifton Park Ave.

* *
*

Při ústředí Národní rady české v Praze jsou zřízeny tyto **poradní odbory**:

1. státoprávní (k sledování nejzávažnějších otázek ústavních se stanoviska státního práva zemí koruny české);

II. s a m o s p r á v n ý (pro národnostní otázky autonomie vůbec a zemské, okresní i obecní zvláště);

III. n á r o d o h o s p o d á ř s k ý (k sledování podnětů ve velkých otázkách rázu národohospodářského);

IV. o s v ě t o v ý (především pro národnostní otázky politiky školské i kulturní vůbec);

V. m e n š i n o v ý (pro nejzávažnější podněty na obranu českých menšin, pokud nenáležejí v obor působnosti odborných spolků menšinových a pro českou menšinovou otázku vůbec); pro menšinové volební akce české zřízen při odboru volební výbor, podobně i sčítací komisse pro sčítání lidu;

VI. j a z y k o v ý (pro otázky jazykové rovnoprávnosti v úřadech a životě veřejném); pro otázky rázu věcného i osobního, s pracemi odboru související, zřízen jest sbor důvěrníků jazykového odboru;

VII. z a h r a n i č n í (pro zahraniční záležitosti českého národa); při zahraničním odboru zřízen byl v roce 1907 ze znalců otázky slovanské Slovanský výbor, který 1908 pověřen prováděním usnesení přípravných sjezdů slovanských;

VIII. f i n a n č n í (pro vlastní finančnictví N. R. Č. i pro získávání příjmů k účelům národním a pro reorganisaci národních sbírek); kancelář N. R. Č. k vedení agendy všenárodní vydržují svými subvencemi samosprávné a finanční korporace české, náklady činnosti ostatní hrazeny pak jsou z výtěžku národního kolku, z něhož se dostává každoročně podílu především národním jednotám k ochraně českých menšin s Ústřední Maticí Školskou v čele.

* *
*

Ú k o l e m zahraničního odboru Národní rady české j e s t v y b u d o v á n í ú s t ř e d í p r o z a h r a n i č n í z á l e ž i t o s t i č e s k é h o n á r o d a. Úkoly ty plní zahraniční odbor v těchto třech oddílech:

Oddíl I. řídí a řeší veškeré otázky, které se týkají správné informace ciziny o národě českém v důležitých otázkách národně-politických, kulturních, jakož i hospodářských a pečuje dále o udržování a rozhojňování styků českého národa s cizinou. Také pečuje o to, aby národ český byl při všech mezinárodních příležitostech a světových kongresech vůči cizině důstojně zastoupen a aby representanti národů jiných, pokud vyhledávají styky s národem českým, v jeho středu byli důstojně přijati, uvítáni a informováni.

Oddíl II. má vybudovati v Národní radě české ústředí pro otázky Čechů zahraničních vůbec, pokud otázky tyto nenáležejí do oboru působnosti jednotlivých českých spolků zahraničních, a věnuje tudíž péči o otázkách Čechů, žijících za hranicemi zemí koruny české i za hranicemi soustátí Habsburského, za účelem systematické informace o jejich poměrech a potřebách i za účelem součinnosti Čechů zahraničních při plnění všenárodních úkolů Národní rady české dle jevících se potřeb národa českého vůbec. Při tom zvláštní péče jest věnována tomu, aby proud vystěhovalecký v národě českém vůbec a ze zemí koruny české zvláště byl uveden ve správnější koleje v zájmu emigrujících jeho příslušníků i národa jako celku. Odbor snaží se zejména také o zdokonalení působících už organisací Čechů za hranicemi, jmenovitě v důležitých střediscích světových starého světa i v Americe, o jichž součinnost pečuje a případně o doplnění jich zřízením organisací nových, kde by se mu jevila toho potřeba.

Oddíl III. stará se o zřízení a systematické vedení národního archivu českého, vztahujícího se k závažným projevům ciziny vůči národu českému jako celku nebo vůči zemím koruny české vůbec. Za účelem tím opatřovány a uchovávány jsou především důležité knižní, časopisecké, kartografické i listinné dokumenty jako nezbytné pomůcky pro působnost Národní rady české.

Upozorňujeme při této příležitosti všechny činovníky a členy zahraničních spolků českých, všechny krajany za hranicemi vlasti žijící, všechny ty, kteří za účelem studií na delší dobu do ciziny se odebírají, jakož i turisty, kteří v krátké často době mnoho zemí poznají, **aby neobtěžovali si všímati si všech zpráv — ať příznivých, ať**

nepříznivých — o národě našem a vlasti naší, jež naleznou v zahraničních, cizojazyčných — u nás v Praze často nepřístupných — novinách, revuích, brožurách, knihách, a **upozornili na ně kancelář Národní rady české,** nebo — možno-li — ihned originál zaslali a přispěli tak **k doplnění a obohacení národního archivu českého,** při Národní radě české zřízeného a vedeného, jehož důležitou částí jest i sbírka hlasů a kritik cizích o národě našem..

Veškerá korrespondence, týkající se jednotlivých těchto oborů působnosti budiž adresována:

Národní rada česká, Praha (království české),

kde jsou dopisy, návrhy i žádosti jednotlivé přidělovány příslušným pracovním odborům a zpravodajům nebo případně i příslušným institucím samostatným a vše další zařizováno v každém jednotlivém případě dle možnosti co nejsvědomitěji v zájmu věci.

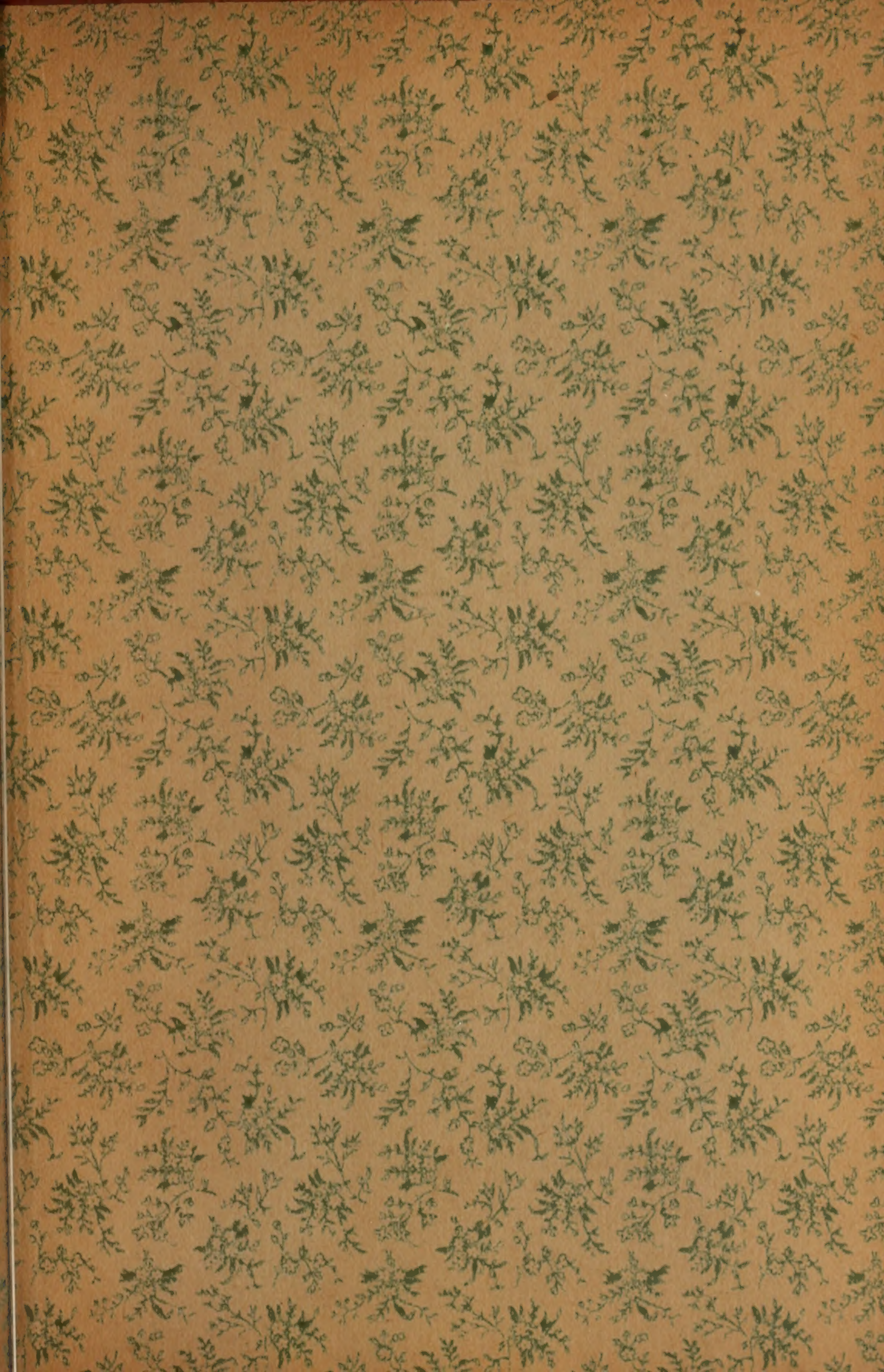

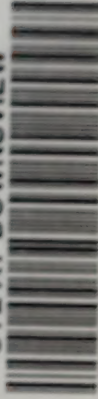
Abecední ukazatel
jmen míst a zemí v Adressáři jmenovaných.

Číslice za jménem znamená stránku Adresáře.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 23 07 08 002 2